

Vlaams
Parlement

vergadering **C272**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 11 juni 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de digitale beschikbaarheid van educatief materiaal in de lerarenopleiding – 2384 (2014-2015)	4
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de warme overdracht tussen leren en werken en de VDAB – 2094 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over EHBO-opleidingen op school – 1969 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het actieplan dat inzet op EHBO in het onderwijs – 1975 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over EHBO in het secundair onderwijs – 2092 (2014-2015)	8
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het sanctioneringsbeleid van scholen – 2179 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het luxeverzuum – 2362 (2014-2015)	19
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de resultaten van het onderzoek naar het behalen van de eindtermen wiskunde in de derde graad secundair – 2368 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de resultaten van de peilingsproeven wiskunde derde graad en het tekort aan wiskundeleerkrachten – 2378 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de volledige educatieve master – 2394 (2014-2015)	23
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het onderzoek naar de taakbelasting bij leerkrachten – 2404 (2014-2015)	31

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de genderstereotypen in de studiekeuze
– 2409 (2014-2015) 35

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over sociale voordelen in het gefinancierd en gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs
– 2403 (2014-2015) 39

VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de digitale beschikbaarheid van educatief materiaal in de lerarenopleiding – 2384 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, in Vlaanderen hebben zeven uitgeverijen de markt van de schoolboeken in handen. De bibliotheken van de hogescholen met een lerarenopleiding zijn er vaste klant, omdat ze alle materialen die de studenten nodig hebben, ook ter beschikking willen stellen. Als antwoord op de digitalisering hebben uitgeverijen enkele jaren geleden beslist om een gezamenlijk platform te ontwikkelen, namelijk Knooppunt, de digitale boekentas. Met een login en paswoord, die terug te vinden zijn in de gedrukte boeken, kunnen leerlingen en leerkracht toegang krijgen tot het platform en alle extra digitale documenten downloaden.

Voor bibliotheken is dat echter een groot probleem. Zij hebben nood aan één code waarvan meerdere leerlingen gebruik kunnen maken. De huidige kostprijs voor de digitale beschikbaarheid van lesmiddelen is voor de lerarenopleidingen niet haalbaar. Studenten in de lerarenopleiding moeten voor hun lesvoorbereidingen kunnen gebruikmaken van verscheidene studieboeken. Die allemaal aankopen is voor de student in kwestie financieel niet haalbaar, omdat die in diverse scholen stage moet doen en moet meelopen. Elke school maakt gebruik van andere studieboeken. De bibliotheek van de hogescholen wil daarom voorzien in zo veel mogelijk studiemateriaal voor de studenten. Dat studiemateriaal behelst niet enkel de studieboeken zelf, maar ook de toegang tot extra informatie die op onlineplatforms wordt verzameld door de uitgeverijen. Die voegen aan de aangekochte studieboeken een inlogcode toe, die de klant kan gebruiken om het onlineplatform te gebruiken. Het is voor bibliotheken echter niet mogelijk of niet toegestaan om die code, die verkregen wordt via een eenmalige aankoop, vrij te verspreiden onder de studenten.

De bibliotheken van de hogescholen vragen aan de uitgeverijen dan ook een oplossing, maar de uitgeverijen staan daar niet om te springen. Een argument van de uitgeverijen is dat ze inkomsten zouden mislopen als ze studenten vrij toegang zouden geven tot hun digitaal aanbod. De hogescholen beargumenteren dat leraars in opleiding toekomstige potentiële klanten zijn, maar dat argument vindt geen gehoor. In een poging om tegemoet te komen aan die bezorgdheid hebben bibliotheken ook voorgesteld om de informatie slechts tijdelijk ter beschikking te stellen. Studenten hebben het volledige aanbod immers niet het hele jaar nodig, en de eerstejaarsstudenten kunnen eigenlijk zonder. Een andere oplossing zou erin bestaan om met de uitgeverijen overeen te komen accounts aan te maken waarop bijvoorbeeld maximaal zes studenten tegelijk kunnen werken.

Minister, is die problematiek u bekend? Hoe beoordeelt u de problematiek? Welke stappen kunt of wilt u zetten? Bent u bereid om hierover te overleggen met uw collega van Media?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw De Meulemeester, ik ben uiteraard vertrouwd met de problematiek die u aanhaalt. Knooppunt is het centrale portaal om toegang te krijgen tot de digitale leermiddelen van zeven educatieve uitgeverijen. Het portaal is bedoeld voor leerlingen en leerkrachten die de handboeken zelf hebben aangekocht. Er is, alleszins tot op vandaag, geen alternatief voor

studenten die het boek zelf niet hebben gekocht. Het is dus altijd op persoonlijke titel dat het portaal ter beschikking staat.

Ik erken wel dat zo'n toegang zeer handig zou zijn, ofwel via de mediatheek van de opleiding, ofwel via een login waarover bijvoorbeeld stagestudenten zouden kunnen beschikken. Die uitgevers worden toch geacht veel voeling te hebben met de sector. Vaak hebben ze ook zelf veel contacten via de lerarenopleiders. Vaak zijn ze ook medeauteur van lesmethodes. Ze hebben er dus eigenlijk belang bij om dat te doen. Ik vind het dus een beetje vreemd dat dit niet gebeurt. Zeker die stagestudenten zijn immers natuurlijk ook potentieel de klanten van de toekomst. Ik zie dat aan mijn eigen studenten thuis. Het lijkt me dus toch wel raar dat men dat niet doet.

Anderzijds lijkt het me ook niet nodig om dit uit te vergroten. Ik denk dat de stagescholen en ook de mentoren daar vrij pragmatisch mee omgaan, om ervoor te zorgen dat men toch al aan wat materiaal kan komen.

Er is zeker bereidheid tot overleg tussen de sector en mijn administratie. Dat bestaat trouwens al. Zo zit mijn administratie mee aan tafel in het traject digitale leermiddelen. Daarin bespreekt men op dit ogenblik hoe de toegang nog optimaler zou kunnen. Daarin zitten ook de andere services, zoals KlasCement, Testbeeld van het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA), Cultuurkuur en INgeBEELD.

Er is hier een paar weken geleden nog een hoorzitting geweest daarover. Mijn administratie zal dat knelpunt sowieso in dat traject meenemen en helpen zoeken naar oplossingen voor bijvoorbeeld stagestudenten, of via een toegang vanuit bibliotheken. Ik denk niet dat ik dit onmiddellijk opgelost zal krijgen. Dan zou het al opgelost kunnen zijn. Ik vind dit echter wel belangrijk genoeg om mee te zoeken naar een manier om het opgelost te krijgen, zeker voor de stagestudenten. Omdat VIAA mee aan tafel zit, is mijn collega van Media vanzelfsprekend ook betrokken partij. Dit platform bestaat dus echter, en de door u aangehaalde problematiek wordt ook mee in overweging genomen, om tot een oplossing te komen.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te horen dat u het knelpunt, of de oplossing ervoor, zult meenemen. We zullen zien. We zullen dit ook verder volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de warme overdracht tussen leren en werken en de VDAB – 2094 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, met de warme overdracht tussen de onderwijssector en de VDAB probeert men door een voortzetting van de trajectbegeleiding in een vlotte overstap naar de arbeidsmarkt te voorzien. Op die manier kunnen jongeren aan een duurzame job worden geholpen. Er wordt voorzien in een overdracht van de arbeidsmarktgerichte gegevens van de jongere, en dat vooral met het oog op het voortzetten van een individuele begeleiding, zodat die niet uit het vizier verdwijnt.

De conceptnota dual learning zegt het volgende over die warme overdracht: "Er wordt in het kader van het leertraject niet enkel zorg gedragen voor de warme overdracht van de jongere naar de arbeidsmarkt maar ook in geval de jongere (tijdelijk) niet voldoet op de werkplek wordt voorzien in een vlotte overgang naar een aangepast opleidingstraject. Een warme overdracht voorzien we ook tussen de verschillende trajecttypes binnen de matrix." Voor een aantal jongeren is er, naast de administratieve overdracht, dus toch extra begeleiding nodig om de overstap naar die arbeidsmarkt te vergemakkelijken. De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) kwam onlangs met een visietekst om met betrekking tot die warme overdracht een richting aan te geven. De raad komt met een drieledige doelstelling: continuïteit in de trajectbegeleiding voor een vlotte overstap naar de arbeidsmarkt, met het oog op een duurzame tewerkstelling. Om die warme overdracht een kans op slagen te geven, is het volgens de Vlor noodzakelijk dat de centra voor deeltijds onderwijs, de leertijd en de VDAB zo goed mogelijk samenwerken. Ze moeten een netwerk van goed geïnformeerde partners vormen.

Minister, hoe staat u tegenover de adviezen van de Vlor inzake de warme overdracht tussen leren en werken en de VDAB? Hoe evalueert u de administratieve overdracht en de voortgezette trajectbegeleiding tussen de onderwijssector en de VDAB tot nu toe? Volgens de Vlor bestaan er in de praktijk nogal wat regionale verschillen wat de warme overdracht tussen onderwijs en de VDAB betreft. Welke regio's scoren slecht daarin, en wat is de oorzaak daarvoor? Bij de centra voor deeltijds onderwijs of de leertijd zijn er bij de intake en de screening heel wat gegevens verzameld om een leerweg op maat uit te tekenen. Het gaat onder meer over de gezinssituatie, problematische aanwezigheden en de medische en psychosociale achtergrond. Het is echter aan de jongere zelf om te beslissen welke gegevens hij al dan niet wil meedelen, bovenop de gegevens die al in Mijn Loopbaan zijn opgenomen. De notie dat iedereen de kans moet krijgen om met een schone lei op de arbeidsmarkt te starten, is natuurlijk een zeer belangrijk uitgangspunt, maar op deze manier kunnen belangrijke gegevens ontbreken voor mogelijke toekomstige werkgevers. Bent u van mening dat deze aanpak werkt?

De centra voor deeltijds onderwijs, de leertijd en de VDAB zouden volgens de Vlor het best zo nauw mogelijk samenwerken, en een goed geïnformeerd partnerschap vormen. Hoe verloopt die samenwerking tot nu toe?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte leden, 'warme overdracht' is een heel mooie term, maar voor wie daar minder vertrouwd mee is, wil ik nog eens duidelijk maken wat dat precies betekent. Dat is het overdragen van arbeidsmarktgerichte gegevens, zoals het studieverleden, de gewenste jobs en de regio, van jongeren die uit het stelsel leren en werken uitstromen naar de VDAB, met het oog op het voortzetten van een individuele begeleiding.

Ik steun de visie die de Vlor in dit kader heeft uitgewerkt. Zeker het tweesporenbeleid is daarin van belang. Het eerste spoor, dat geldt voor elke jongere, stoelt op een administratieve overdracht van gegevens. Het tweede spoor, specifiek voor jongeren die meer ondersteuning nodig hebben, voorziet in de extra informatieoverdracht en bespreking tussen de jongere, het centrum voor deeltijds onderwijs (CDO), de leertijd en de VDAB. De jongere blijft verantwoordelijk voor zijn traject en beslist dus zelf welke gegevens hij meedeelt. De warme overdracht wordt beschouwd als deel van de trajectbegeleiding, waardoor de kans op deelname stijgt.

Mevrouw Van Eetvelde, de administratieve overdracht verloopt op technisch vlak vrijwel steeds correct. Het dossier van de leerling wordt administratief overgedragen

aan de VDAB-trajectbegeleider. Vervolgens begeleidt de VDAB de jongere op zijn beurt in het kader van het jeugdwerkplan. Op die manier wordt vermeden dat de jongere tussen de mazen van het net valt en hij zijn recht op een inschakelingsuitkering verliest, als hij daarop recht zou hebben.

Voor de overdracht van extra informatie, dus de echte warme overdracht, hangt veel af van de sterkte van de lokale netwerken. Indien lokaal een goede samenwerking bestaat tussen onderwijs en werkdactoren in het kader van de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid en het decreet Leren en Werken, verloopt die overdracht goed. De Vlor geeft zelf aan dat een sterk lokaal partnerschap tussen beide een cruciale pijler vormt voor een warme informatieoverdracht. In het kader van het actieplan Leerrecht, waarover ik deze ochtend sprak, is dit een bijkomend argument om de banden tussen beide zo sterk mogelijk te maken.

Het is van belang dat de voorbereiding van een warme overdracht begint tijdens de schoolcarrière van de leerling, onder meer met een volledig dossier, wat toelaat om de overgang tijdig vorm te geven, indien een leerling dreigt af te haken.

Ik ben van oordeel dat het niet aangewezen is om in het openbaar bekend te maken welke regio's zwakker zijn, omdat het merendeel van de overdrachten correct verloopt. In de meeste regio's leveren de CDO's en de VDAB sterke inspanningen om ook persoonlijk contact te organiseren tussen CDO, leertijd, jongere en VDAB, zeker als ze voor de jongere een moeilijke start op de arbeidsmarkt verwachten.

Volgende knelpunten maken een intensiever contact tussen beide noodzakelijk: het onvoldoende gekend zijn van de contactpersonen aan beide kanten en onvoldoende vertrouwdheid van CDO, de leertijd en VDAB met elkaar en elkaars werking.

In regio's waar de warme overdracht beter is, vloeit deze vaak voort uit geregelde formele en informele contacten en een vlotte wederzijdse informatiedoorstroom. Het elkaar leren kennen hoort dus zeker thuis in de aanpak van vroegtijdig schoolverlaten, werkplekieren in het voltijds secundair onderwijs en dergelijke.

De Vlor geeft terecht aan dat elke jongere het recht heeft om informatie toe te voegen aan de info die reeds beschikbaar is in Mijn Loopbaan. Ook in het kader van de privacywetgeving is de jongere vaak volledig in zijn recht. Daarnaast is ook de VDAB van oordeel dat de werkzoekende zijn dossier beheert. Zowel onderwijs als de VDAB verwerken de gegevens over elke werkzoekende conform de wet op de privacy. Ik acht het belangrijk dat dit fundamenteel principe wordt gerespecteerd, maar we moeten de jongere aansporen om zoveel mogelijk arbeidsmarktrelevante informatie te delen, met het oog op het versoepelen van de opstart van zijn trajectbegeleiding en zijn intrede op de arbeidsmarkt. De jongere moet weten waarom het delen van die gegevens zo belangrijk is.

De samenwerking verloopt zeer goed. Getuige hiervan de warme overdracht en andere vormen van samenwerking, die overigens ook door de VDAB als positief worden ervaren. Sinds dit schooljaar versterken de koepels, het GO! en de VDAB vanuit de Vlor-commissie Leren en Werken de samenwerking Vlaanderenbreed. Hieruit resulteren de visietekst over warme overdracht, een geactualiseerde lijst van contactpersonen op smartschool en op de VDAB-website, betere bekendmaking van het VDAB-aanbod voor onderwijsinstellingen aan de koepels en het GO!, zoals infosessies voor leraren, mogelijkheid tot overdracht van de methodiek Nederlands op de opleidingsvloer of partnerpagina onderwijs van de VDAB. Andere voorbeelden van de goede samenwerking vormen het engagement van de VDAB voor gegarandeerde minimumdienstverlening, rekening houdend met de resultaten van een bevraging door de koepels en het GO! bij de CDO's evenals afspraken dit schooljaar voor provinciale netwerkmomenten CDO's-VDAB en de provinciale rondgang van de VDAB langs CDO's.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Bedankt, minister, u hebt bijna alle van mijn talrijke vragen beantwoord. Ik weet graag waar er nog knelpunten zijn, zoals de onvoldoende bekendheid van de contactpersonen. Daaraan moet inderdaad gewerkt worden.

Voor de rest is het aan de jongeren zelf om zoveel mogelijk van hun competenties te vermelden in de zoektocht op de arbeidsmarkt. Ik ben blij dat u de warme overdracht naar waarde schat, want het is toch een essentiële schakel in het verhaal van Leren en Werken.

Minister, hebt u een idee van de concrete timing voor de uittekening van dat beleid?

Minister Hilde Crevits: We zijn volop bezig. We hebben gekeken of het advies van de Vlor nu al wordt meegenomen door de VDAB en de CDO's. De projecten Leren en Werken moeten er nu aankomen. Deze morgen heb ik in de commissie gezegd dat werk een elementair onderdeel is van het leerrecht. Ik heb aan minister Muyters gevraagd om dat mee te ondertekenen omdat het een gezamenlijke uitdaging en bevoegdheid is. Uw bezorgdheid is dat de overgang smooth kan verlopen. Wel, het mooiste symbool is dat je die twee werelden beter in elkaar moet laten versmelten.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik was er deze morgen niet omdat ik in een andere commissie zat, waarvoor mijn excuses.

Ik ben ervan overtuigd dat de minister van Werk er net zo over denkt. Nogmaals, deze schakel vormt de ideale verbinding voor het verhaal van Leren en Werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over EHBO-opleidingen op school – 1969 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het actieplan dat inzet op EHBO in het onderwijs – 1975 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over EHBO in het secundair onderwijs – 2092 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Mijn vraag om uitleg is al enkele weken oud en ondertussen bent u in andere fora al verschillende keren ondervraagd over dit thema, en hebben we dus al veel bijkomende informatie kunnen verzamelen. De vragen over EHBO-opleidingen op school zijn nog niet in deze commissie behandeld. Daarom willen we dat alsnog doen.

Minister, als er een ongeval of hartfalen gebeurt, weten we allemaal hoe belangrijk de eerste hulp wel kan zijn. U maakte recent bekend dat u alle scholen ertoe wilt aanzetten om alle leerlingen uit de derde graad te leren hoe ze iemand in geval van hartfalen moeten reanimeren. In zo'n situatie zijn de eerste minuten

immers cruciaal voor de patiënt. Het toedienen van hartmassage en beademing, en ook defibrillatie met een AED-toestel zouden de overlevingskansen van iemand die een hartaanval kreeg, kunnen verviervoudigen.

Een EHBO-opleiding maakt al geruime tijd deel uit van de vakoverschrijdende eindtermen van het onderwijs. Dat benadrukte u ook in de commissievergadering van 6 november 2014. Nu is echter gebleken dat niet alle scholen daar gevolg aan geven. Ze zeggen daar onvoldoende tijd of middelen voor te hebben, omdat het leerprogramma al overvol zit, maar vooral ook omdat er geen trainers voorhanden zijn. U kondigde echter aan om op dit vlak de samenwerking met het Rode en het Vlaamse Kruis te intensifiëren. Jaarlijks krijgen heel wat mensen te maken met een hartfalen, allemaal mensen die gebaat zijn bij deskundige eerste hulp in hun omgeving. Het komt er dus op aan om iedereen te onderwijzen over de technieken en vooral mensen ermee vertrouwd te maken en te sensibiliseren om gepast in te grijpen waar nodig.

Over het belang van het aanbieden van lessen EHBO hebben we het in de vorige legislatuur al gehad met de vorige minister. Minister, ik ben alleszins heel tevreden met uw aankondiging. Ik heb hierover wel enkele vragen en ik ben benieuwd naar de manier waarop dit verder kan worden geïmplementeerd.

Minister, hoe zult u alle scholen in Vlaanderen ertoe aanzetten om werk te maken van de vakoverschrijdende eindterm met betrekking tot het bieden van eerste hulp en reanimatie? Welke rol kunnen andere partners, zoals het Rode en het Vlaamse Kruis, maar ook de lokale besturen daarbij spelen? Als voormalig schepen van Onderwijs in mijn gemeente nam ik dit thema op met de scholen en het Rode Kruis, maar dan kwam het probleem ten berde dat ze, vanwege strenge eisen, vaak niet voldoende mensen hebben die de nodige kwalificaties hebben en de opleiding kunnen geven, wat natuurlijk heel belangrijk is.

Minister, wat is uw standpunt over het opnemen van een EHBO-opleiding in de lerarenopleiding? Op die manier zouden leerkrachten als EHBO-instructeur zelf lessen aan jongeren kunnen geven.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, u lanceerde een actieplan dat moet garanderen dat elke jongere de schoolbanken verlaat met twee uur reanimatietechnieken achter de kiezen. Ik juich dit actieplan uiteraard toe. Op 6 november ondervroeg ik u in de commissie over uw intenties om aandacht te schenken aan reanimatietechnieken in het basis- en middelbaar onderwijs. Uw actieplan stelt voor om op die lijn voort te werken.

U wil via het sensibiliseren van de scholen en het stimuleren van samenwerkingsakkoorden met de gemeentebesturen, brandweerkorpsen en het Vlaams en Rode Kruis het uitblijven van onderricht in EHBO in een op de twee scholen wegwerken. Dat ik het plan toejuich, neemt niet weg dat ik denk dat nog meer ambitie geoorloofd is. Zo lijkt het mij onder andere aangewezen dat de leerlingen meer structureel onderricht krijgen in EHBO. Uw actieplan voorziet enkel in twee lessen EHBO in het vijfde middelbaar en een opfrismoment in het zesde middelbaar. Daarnaast wordt ingezet op het Rode Kruis of expertise bij leerkrachten om de leerlingen EHBO bij te brengen.

Op de korte termijn zal dit inderdaad de te volgen weg moeten zijn, maar om expertise in de scholen structureel in te bedden lijkt het aangewezen binnen de leerkrachtenopleiding aandacht te schenken aan EHBO. Minister, daarom heb ik de volgende vragen voor u.

Bent u ervan overtuigd dat twee lessen aandacht voor EHBO in het vijfde middelbaar en een opfrismoment in het zesde middelbaar volstaan om onze

jongeren voldoende kennis bij te brengen rond reanimatietechnieken en EHBO, wat volgens mij een ruimer begrip is?

Ziet u mogelijkheden om onderricht in EHBO en dus ook reanimatietechnieken een meer repetitief karakter te geven doorheen het basis- en middelbaar onderwijs? U antwoordde op mijn vraag van 6 november 2014 dat u zou samenzitten met de verschillende onderwijskoepels. Wat was hun reactie op uw verzoek om sterker in te zetten op EHBO? Zijn er verschillende standpunten en verzuchtingen bij de verschillende onderwijskoepels?

U kijkt naar bestaande expertise bij de leerkrachten of het Rode Kruis en/of Vlaamse Kruis om de leerlingen EHBO bij te brengen. Ziet u heil in het incorporeren van deze expertise bij leerkrachtenopleidingen om in de toekomst een structurele oplossing te hebben?

U meldt dat een aanpassing van de eindtermen niet nodig is. Betekent dit dat EHBO niet zal worden meegenomen in het debat over de eindtermen?

U kijkt naar het Rode Kruis en het Vlaamse Kruis om opleidingen aan te bieden. Hebben zij hiertoe voldoende capaciteit? Hebben zij bijkomende ondersteuning gevraagd voor deze opdracht?

Hebt u nog in contact gestaan met andere organisaties buiten het Rode Kruis of het Vlaamse Kruis? Bent u van plan nog andere organisaties te betrekken?

Tot slot wil ik nog opmerken dat op het einde van het schooljaar vaak de vraag rijst hoe de dagen na de examens dienen te worden ingevuld. Sommige scholen voorzien dan in een EHBO-opleiding. Het zou goed zijn mocht er vanuit de regering een duidelijk signaal komen dat dit een goede keuze is.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, eind april kwam inderdaad uw actieplan rond EHBO in de pers. Ik zal niet alles herhalen wat de collega's al hebben gezegd.

Belangrijk is dat in het secundair onderwijs wordt gesteld dat leerlingen in de derde graad zich in het kader van de ontwikkeling van een gezonde en veilige levensstijl moeten verdiepen in reanimatie en dat ze eerste hulp bij ongevallen moeten aanleren. Zo kunnen we expliciet lezen: "De leerlingen roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe."

Ondanks het feit dat EHBO op school al deel uitmaakt van de eindtermen, wordt dit in de helft van de Vlaamse scholen niet toegepast. Nu wilt u daarom een samenwerkingsverband tot stand brengen tussen de onderwijskoepels, het Rode en Vlaamse Kruis, gemeenten en brandweerkorpsen.

Hoe ziet u concreet het samenwerkingsverband tussen de onderwijskoepels, het Rode en Vlaamse Kruis, gemeenten en brandweerkorpsen? Hebt u reeds overleg gepleegd? Wat waren de belangrijkste conclusies uit dat overleg? Wanneer zal het samenwerkingsverband vorm krijgen?

Sensibilisering en correcte informatie is belangrijk. Hoe ziet u de rol van leerkrachten inzake het bijbrengen van kennis omtrent EHBO?

Minister Hilde Crevits: Sinds de indiening van de vragen is al het een en ander gebeurd, en ik zal u een update geven. Ik heb inderdaad een initiatief genomen om een taskforce 'EHBO op school' samen te roepen. Daaraan hebben veel meer actoren deelgenomen dan enkel het Rode Kruis of het Vlaamse Kruis. In een grote vergaderzaal kwamen op 20 mei ook vertegenwoordigers van de brandweerdiensten, het Instituut voor Medische Dringende Hulpverlening, de urgentieartsen,

de Belgische Reanimatieraad, de VVSG en academici die hierover aan de universiteiten onderzoek verricht hebben, samen.

Het gevolg was een zeer interessante overlegronde. Zo bleek dat er in Vlaanderen zonder enige twijfel voldoende mensen zijn die over voldoende skills en vaardigheden beschikken om aan elke jongere in Vlaanderen de technieken van reanimatie, en bij uitbreiding EHBO, bij te brengen. Er is in het veld een enorme variëteit aan antwoorden op de vraag wie wat doet. De brandweerdiensten vertelden mij dat ze in een aantal scholen individuele lessen geven. Ook het Rode Kruis doet veel, maar ook de reanimatieverplegers, enz. Er is dus een enorm netwerk van deskundigen beschikbaar.

Er werd lang gediscussieerd over de betekenis van die eindtermen. Persoonlijk vond ik ze zeer duidelijk, tot ik met specialisten aan tafel ging zitten, die ze natuurlijk veel minder duidelijk vonden en mogelijke aanpassingen aanreikten.

Collega Schryvers, ook de onderwijsnetten en de -koepels waren op die taskforcevergadering aanwezig.

Iedereen vindt het werken aan kennis, vaardigheden en attitudes om levens te redden van belang. De bezorgdheid werd evenwel geuit om de scholen niet te overladen. Er was ook een zeer grote bereidheid van het gehele veld om scholen te ondersteunen. Die taskforcevergadering heeft ook wel wat weerklank gehad doordat mensen aan elkaar doorvertellen wat er leeft. We krijgen nu nog veel berichten van organisaties die zich willen inzetten voor reanimatie en EHBO in ons onderwijs.

Hoe pakken we dat nu verder aan? We kunnen werken met een maximum- en een minimumscenario. We moeten de scholen nu vooral goede richtlijnen geven en een goede inventaris aanbieden van wat er vandaag bestaat.

We hebben een nieuwe taskforce EHBO op School vanaf 1 juli. De administratie heeft na de eerste vergadering de opdracht gekregen om de volledige inventaris af te werken, want die bestaat nog niet. Er is nog geen dekkend aanbod om aan de eindtermen te voldoen als men geen eigen expertise heeft. Waar kan een school dan terecht? Op welke manier kan dat worden georganiseerd?

Ik was zeer opgetogen met zoveel expertise, maar ze raakt niet altijd op de school. Scholen weten soms niet waar ze het moeten halen. Soms is het alleen maar een theoretische uiteenzetting, en dat is natuurlijk ook niet de bedoeling.

Eerste stap is de scholen ondersteunen door een goed overzicht te geven van het beschikbare materiaal en de externe organisaties waar ze een beroep op kunnen doen. Verder wil ik de drempels wegwerken die er nog zijn rond EHBO en reanimatie in ons onderwijs. Er zijn niet altijd voldoende lesgevers en voldoende materiaal beschikbaar. Vandaar de tweede grote opdracht: zorgen voor een voldoende aanbod van materiaal. Er zijn genoeg poppen om reanimatie aan te leren. AED-toestellen zijn er in overvloed in Vlaanderen, maar ze moeten kunnen worden ingezet en men moet weten hoe ze te gebruiken.

Mijnheer De Gucht, niemand aan de tafel vroeg naar een vakgebonden eindterm. Dat wordt aanzien als te beperkend. Ik wil daar natuurlijk nog over spreken, ook in het debat over de eindtermen. Maar momenteel vraagt niemand, noch het Rode Kruis, noch de artsen, noch de koepels, noch de verpleegkundigen naar een vakgebonden eindterm. Het is goed zoals het staat in de vakoverschrijdende eindtermen, maar ik moet er wel op toezien ... *(Opmerkingen)*

Inderdaad, dat is het.

U voelt het ook aan, zeker bij degenen met de expertise, het moet niet per se de leerkracht zijn die de EHBO-opleiding geeft, er is veel expertise daarbuiten. De leerkrachten kunnen als EHBO-instructeur zelf de lessen aan jongeren geven. Maar daarvoor moeten leerkrachten in spe eerst een opleiding van vijf dagen volgen. In twee uur tijd kan men geen EHBO en reanimatie leren. Het is een vrij intense opleiding.

Samen met de lerarenopleiders wil ik nagaan wat de mogelijkheden zijn om EHBO in het programma van de lerarenopleiding in te bouwen. Binnenkort is er overleg hierover gepland met de lerarenopleiders. De vragen gericht naar de lerarenopleiding zijn enorm. Wat we er allemaal niet extra zouden moeten instoppen! Maar men kan er mensenlevens mee redden, er is weinig reden om daar onnozel over te doen.

Daarnaast wil ik nog andere pistes verkennen. Er kan bijvoorbeeld een beroep gedaan worden op – externe – mensen die reeds een training EHBO kregen en die zich willen inzetten in ons onderwijs om cursussen te geven. Dat is geen enkel probleem. De scholen verpleegkunde hebben zich spontaan aangeboden omdat iedereen daar natuurlijk leert om te reanimeren en EHBO te doen. Ze kunnen in het kader van hun stage perfect naar de scholen gaan. Het brengt interesse naar boven. Dank aan allen die het thema warm houden, en warm maken zelfs. Binnen de scholengemeenschappen kan men gebruik maken van de beschikbare expertise, die dan ingezet kan worden voor alle scholen van de scholengemeenschap.

De overheid moet het signaal geven, het parlement en de regering, dat die EHBO in de eindtermen – vakgebonden of vakoverschrijdend – ernstig moet worden genomen en dat we echt willen dat het tot bij de leerling komt. Is er volk genoeg? Ja. Is er materiaal genoeg? Ja. Maar het moet overzichtelijk worden voorgesteld en gestimuleerd.

In de scholen waar ik de afgelopen weken kwam, deed men opvallend zijn best om mij te komen vertellen dat er EHBO kan worden gevolgd. In de eerste maanden was dat niet het geval. Het leeft dus echt.

Een minimumscenario van twee lessen in het vijfde jaar secundair onderwijs en een herhaling in het zesde jaar is volgens de experts voldoende om jongeren de basiskennis bij te brengen. In veel scholen gebeurt dit overigens nu al. U hebt natuurlijk gelijk, mijnheer De Gucht, het ideale scenario is dat scholen vanaf de kleuterklas met een initiatie starten. Ik verwijs naar de leerlijn van het Rode Kruis. Dat zit zeer mooi ineen. De scholen gaan daar stilaan mee aan de slag. Als we aan een maximumscenario denken, is dat perfect bruikbaar om jaar na jaar te herhalen.

De leerlijn is voorgesteld op de Commissie Gezondheidsbevordering van de Vlaamse Onderwijsraad op 24 september 2014. Dat is nog maar een goed half jaar geleden. Daar zien we dat EHBO ook ingebed is in het brede en integrale gezondheidsbeleid dat van scholen wordt verwacht. Dat houdt concreet in dat wordt geïllustreerd hoe een school, naast lessen, nog andere maatregelen kan nemen die het werken aan EHBO versterken. Ik zal de link naar dit document in het verslag laten opnemen. Het is een zeer interessant boekje voor de leerlingen. Deze leerlijn werd door alle leden van de Commissie Gezondheidsbevordering positief onthaald. Het is aan de leerplanmakers om dit mee te vertalen in hun leerplannen. Nu zit het een beetje overal. Minimum twee uur in het vijfde middelbaar en een herhaling in het zesde. Het scenario dat de voorkeur krijgt, maar dat is het maximum, is die leerlijn.

We gaan nu stap voor stap werken: naar het aanbod kijken, wie is aangeduid, op welke manier brengt de school de kennis tot bij de leerling.

Er waren vragen over sensibilisering. De opdracht van leerkrachten is ervoor te zorgen dat de eindtermen en ontwikkelingsdoelen worden behaald. Veiligheid, preventie en EHBO zijn onmisbaar. Ik moet u daarvan niet overtuigen.

Vorige week vrijdag heb ik op mijn kabinet een sessie laten plaatsvinden om te leren omgaan met een AED-toestel. Dat hangt in alle gebouwen en gemeenten, maar ermee werken is niet om te lachen. Men had me gezegd dat het zichzelf uitwijst, maar het zijn semiautomatische toestellen. Het zegt heel mooi wat je moet doen, maar het elementaire dat je moet kunnen toepassen, is hartmassage. We moesten eerst oefenen op een 'nepventje' van karton en dan op een pop. *(Gelach)*

Je mag het niet doen op gezonde mensen. *(Rumoer)*

Ik haal dit aan omdat ik het debat ruimer wil voeren dan louter op vlak van onderwijs. We hangen die toestellen overal. Het is echter cruciaal dat mensen goed weten dat het toestel gebruiken veel meer is dan het luisteren naar een handleiding. Het ging ook redelijk snel. Er wordt heel veel geïnvesteerd in dergelijke toestellen, ook in ons gebouw hangt er een. Het is elementair dat iedereen die er werkt met het toestel leert werken, maar daarmee kan je nog geen correcte hartmassage toepassen. Dat was een eyeopener voor mij. Het is een collectieve verantwoordelijkheid van ons allemaal.

Op 1 juli komt de taskforce dus samen. Er komt een samenvatting van het volledige bestaande aanbod. We gaan in overleg met de opleiders. We moeten vooral proberen om zeker het minimumscenario volgend schooljaar bij elke leerling te krijgen. Het kan dan in de volgende jaren geleidelijk aan worden opgebouwd.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig en heel positief antwoord. Het is een enorme verdienste dat u het thema op deze manier op de kaart hebt gezet en alle actoren hebt samengebracht. Niemand hier heeft ooit het belang ervan ontkend. In kaart brengen wat er allemaal is en iedereen bijeenbrengen, is zeker positief. Het komt er nu op aan om er verder werk van te maken. 1 juli zal er snel zijn. Ik hoop dat iedereen dan zijn huiswerk zal hebben gemaakt en dat er een duidelijk overzicht komt. In mijn regio zijn er onvoldoende lesgevers. U zegt dat er in heel Vlaanderen absoluut wel voldoende zijn. Het komt erop aan dat ze beschikbaar zijn en dat de scholen op de hoogte zijn.

Wat betreft de leerkrachten, begrijp ik dat er voor de opleidingen heel veel vragen zijn. Ik ben tevreden dat u dit wilt opnemen. Iedereen hier, alle scholen en ouders erkennen het belang. Het moet alleen in de praktijk kunnen worden gebracht.

U onderzoekt of het label 'gezonde school' kan worden ingevoerd. Misschien kan dit daar ook een onderdeel van uitmaken, want het hoort er ook bij.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik vind het heel positief dat we erop kunnen rekenen dat het vijfde en zesde middelbaar al de eerste stappen in EHBO-technieken zullen leren. Vanaf volgend schooljaar zullen jonge mensen er dus mee in aanraking komen. We hebben soms wel de neiging om EHBO- en reanimatietechnieken met elkaar te verwarren. Natuurlijk is het belangrijk dat jongeren reanimatietechnieken aanleren. Het stappenplan van het Rode Kruis vertrekt in de lagere school waarbij wordt geleerd hoe je hulp kan inroepen, welk telefoonnummer je moet draaien en op welke manier je een wonde kan stelpen. Zo bouwt zich dat op tot reanimatietechnieken. Die stappen zijn erg belangrijk.

Ik ben blij dat u actie onderneemt, maar ik hoop dat u het niet zult laten bij het vijfde en zesde middelbaar. Het schooljaar erna moeten we naar een systeem evolueren waarbij jongeren van in de lagere school leren wat ze moeten doen als iemand in nood verkeert. We moeten ervoor zorgen dat we over enkele jaren een bevolking hebben die weet hoe ze moet omgaan met iemand in nood. Dat is vandaag jammer genoeg niet het geval.

U haalde het AED-toestel aan. Ik denk dat dat daar ook in kan worden vervat. Dat is volgens mij een mogelijkheid. Er zijn verschillende scholen die een AED-toestel hebben.

Wat betreft die poppen, ken ik het merk niet en het doet er ook weinig toe, maar in het centraal station heeft men daar enkele maanden geleden een hele actie rond gedaan met de Reanimatieraad. Dat zijn eigenlijk kleine opblaasbare rompjes van een niet nader te bepalen geslacht, waar je de eerste technieken op kunt leren. Dat kan je gemakkelijk in de scholen aanleren. De poppen zijn inderdaad beperkt in aantal. Dan kan je daarna oefenen op een pop die geautomatiseerd is en die aangeeft of het op een juiste manier gebeurt. Het is misschien interessant om te kijken of het onderwijs voor de scholen een soort basispakket kan aankopen zodat in alle scholen daarin is voorzien. Men kan misschien samenwerken met het Rode Kruis of andere partners om een dergelijk basispakket te verdelen.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Collega's, u weet allemaal dat ik een sociaal verpleegkundige ben. EHBO, cardiopulmonaire resuscitatie (CPR) vind ik uiteraard heel belangrijk. Maar ik denk dat we vooral moeten zorgen dat we het onderwijs niet overbelasten met allerlei dingen die men ook moet doen. U zegt het zelf: men heeft vijf dagen opleiding nodig om als leerkracht zelf de opleiding te mogen geven aan de studenten. Ik ben er een grote voorstander van om de expertise die er is, naar de scholen te halen en de samenwerking te organiseren met het Rode Kruis, het Vlaams Kruis enzovoort. Er zijn honderden vrijwilligers die al die opleidingen kunnen geven en dat met plezier in scholen en bedrijven komen uitleggen.

Ik blijf erbij: het is oké om in het vijfde jaar twee uur EHBO-opleiding te geven en in het zesde jaar nog even een herhaling, maar er is maar één ding dat ervoor zorgt dat mensen dat kunnen blijven doen, en dat is regelmatig herhalen. Als je dat in het vijfde en het zesde middelbaar hebt gehad, en je doet er later niets meer mee of je herhaalt het nooit meer, dan kan je dat echt niet meer. Ik vind het heel belangrijk dat we ervoor zorgen dat de mensen dat op een of andere manier blijven onderhouden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het eens met het meeste wat hier wordt gezegd. Mijnheer De Gucht, ik kan niet beloven dat we met die twee uur in het vijfde middelbaar en dan de herhaling in het zesde middelbaar een schooljaar later al de volledige leerlijn overal binnenkrijgen. Het is fenomenaal waar we nu nog moeten starten. Je moet vooral zorgen dat heel Vlaanderen gedekt geraakt en dat je de wil om het overal te geven, wakker maakt. Ik denk dat het zo zijn beslag zal krijgen. Wat mevrouw De Meulemeester zegt, is ook juist, maar we moeten vooral de aandacht zeer sterk houden.

Collega De Meulemeester, minister Weyts is aan het bekijken om de rijopleiding te hervormen. Ik vind het eigenlijk vrij elementair dat dat daar ook deel van uitmaakt. Als je weet dat jongeren dat al gehad hebben in het vijfde middelbaar, is het maar een kleine moeite om dat te herhalen bij het halen van je rijbewijs. Dat moet niet apart en niet in hokken, maar je moet het erin integreren. Zo kom

je tot een cascade. Dat is een levenshouding. Ze hebben me op die rondetafel verteld dat, zelfs als je het kunt, de grootste sprong het durven is. In de doelstellingen lager onderwijs staat dat je moet kunnen telefoneren naar het juiste nummer enzovoort. Dat vraagt de hele leerlijn, maar je moet wel ergens starten om de 'goesting' te doen ontstaan. Ik hoop dat ik zo een hefboomeffect zal kunnen teweegbrengen. Er zijn al educatieve softwarepakketten om het te leren en een theoretische uitleg te krijgen. Ik heb een uitvouwbaar popje gehad met een rompje uit schuimrubber. Dat ziet er in elk geval niet duur uit, maar dat is weer iets anders dan die zware poppen. Er is heel veel creativiteit op de markt. Ook dat moeten we samen kunnen aanbieden.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Het is belangrijk om de druk wat hoog te houden. Als we nu zeggen dat het voor volgend schooljaar is, maar als het er pas het jaar erna komt, zal ik dat evengoed toejuichen.

Ik wilde nog op één ding wijzen. Naast de gezonde school waar de collega naar verwezen heeft, heb je vanuit het Rode Kruis ook de hartveilige school, waarbij ze een screening doen of het belangrijk is om in je school een AED-toestel te hebben. Ze verwachten dat 10 procent van de personeelsleden een opleiding heeft gevolgd om het toe te passen en dat er een opleiding EHBO wordt gegeven aan de leerlingen. Het is misschien interessant om dat goed bekend te maken aan de scholen en te zorgen dat het Rode Kruis een goede toegang heeft tot de verschillende netten om die informatie te verspreiden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Schryvers, ik had niet geantwoord op de gezonde school. Dat houdt me inderdaad bezig omdat we volgend jaar een gezondheidsconferentie hebben waar het gaat over voeding. Ik denk dat dat daar perfect in past, als ik zie wat milieuzorg op school (MOS) heeft teweeggebracht in scholen. Ik heb al aan collega Schauvliege gevraagd of we dat daar misschien bij kunnen steken, maar dat is misschien te breed. Ook wat u zegt over het Rode Kruis, dat kan. We mogen niet te veel labels hebben, maar sowieso wordt gezondheid volgend jaar over alle sectoren heen een groot topic omdat er nieuwe gezondheidsdoelstellingen moeten worden geformuleerd. Ik heb ook zelf gevraagd om onderwijs daar zeer sterk in te betrekken. Dat is het moment om dat mee op te nemen. Het is absoluut de bedoeling om daar op voort te werken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het sanctioneringsbeleid van scholen – 2179 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Het Kinderrechtencommissariaat heeft de afgelopen jaren redelijk wat signalen en klachten over sancties op scholen ontvangen. Omdat het zo sterk leeft, heeft het Kinderrechtencommissariaat besloten om een dossier te maken over dat sanctioneringsbeleid.

Klachten die heel veel voorkomen, zijn vooral een te snelle uitsluiting van leerlingen en het ontbreken van een tweede kans. Sommige scholen gebruiken dit echter omdat problematische situaties echt wel te vaak voorkomen.

De voorbije jaren bleef het aantal uitgesloten leerlingen tamelijk hoog. In 2013 werden 2862 leerlingen uit het secundair onderwijs definitief uitgesloten. Dat is 0,7 procent van de totale schoolpopulatie. Het werkelijke aantal zou volgens het Kinderrechtencommissariaat zelfs nog hoger liggen. Er worden namelijk nog steeds leerlingen van school gestuurd zonder formele sanctie. Opvallend is ook dat een derde van die uitsluitingen pas in juni plaatsvinden. Voor die leerlingen wordt het dan zeer moeilijk om nog een andere school te vinden.

Definitieve uitsluiting doet zich voor op het eind van het maatregelencontinuüm. Scholen moeten volgens het Kinderrechtencommissariaat verder en meer focussen op minder ingrijpende en meer begeleidende maatregelen om leerlingen aan boord te houden en hun recht op onderwijs te vrijwaren of te garanderen. Dit neemt echter niet weg dat, als het echt niet anders kan, scholen nog steeds een stok achter de deur moeten hebben bij zeer problematische situaties.

Tot slot is het opvallend om vast te stellen dat de meeste leerlingen definitief uitgesloten worden in het buitengewoon secundair onderwijs (buso) en in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso). Dat zijn vaak leerlingen die hoog scoren op kansarmoede-indicatoren. Zij zijn sterk oververtegenwoordigd in de uitsluitingscijfers.

Minister, hoe evalueert u de huidige regelgeving ten opzichte van de analyse van het Kinderrechtencommissariaat? Hoe staat u tegenover de analyse van het Kinderrechtencommissariaat dat er te vaak en te snel naar een definitieve uitsluiting gegrepen wordt? Hoe staat u tegenover de vaststelling dat deze uitsluitingen meer gebeuren in het buso en het dbso en bij kansarme leerlingen? Hoe kan men scholen ertoe aanmoedigen om eerst naar andere vormen van tuchtmaatregelen te grijpen alvorens een definitieve uitsluiting op te leggen?

Een erg drastische tuchtmaatregel is de uitsluiting uit de leertijd van leerlingen vanaf 15 jaar. Eén centrum het recht geven om een leerling volledig uit te sluiten van een bepaalde opleidingsvorm, vindt het Kinderrechtencommissariaat zonder meer buiten proportie en een schending van het recht op onderwijs. De maatregel werkt volgens het commissariaat de ongekwalificeerde uitstroom verder in de hand. Minister, hoe staat u tegenover deze uitsluitingen uit de leertijd?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik sluit mij aan bij deze vraag. Ik vind het ook belangrijk dat sancties heel weloverwogen worden genomen, teneinde de zaak niet erger te maken dan ze al is. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ja, voorzichtigheid in alles. Echt waar. Ik zie u glimlachen.

Ik ben zeer gevoelig voor de vragen van de kinderrechtencommissaris. Hij heeft daarover een degelijke rapportering afgeleverd. Ik zal de vragen van mevrouw Van Eetvelde niet herhalen. Ik onderschrijf haar bezorgdheid.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik vind het signaal vanuit het Kinderrechtencommissariaat ernstig. Maar anderzijds vind ik het vrij moeilijk om daar vandaag voor mezelf een oordeel over te vellen omdat ik daartoe onvoldoende elementen heb. Ik zou het appreciëren mocht de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) om advies worden gevraagd over deze materie. Regelgeving moet gedragen zijn. Het interesseert mij hoe verantwoordelijke mensen bij de Vlor hierover denken. Mogelijk kunnen zij ons behulpzaam zijn, zodat wij ons daarover een beter oordeel kunnen vormen. Maar ik vind wel dat wij het signaal ernstig moeten nemen.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik sluit mij hier graag bij aan omdat dit een materie is waarop ik al vele jaren vanuit verschillende posities werk. Ik stel mij bij dit advies en bij alle dingen waarmee wij nu bezig zijn, de vraag of wij het volledig verwijderen van leerlingen van school mogelijk moeten houden. Als wij straks zeggen dat wij het studieaanbod zullen rationaliseren, wat er mogelijk toe zal leiden dat vooral in het secundair onderwijs, waar de problematiek zich voordoet, het niet vanzelfsprekend is voor een jongere die van een school wordt uitgesloten, om een andere school te vinden met eenzelfde studierichting, denk ik dat wij er goed moeten over nadenken wat wij aanrichten als wij aan jongeren de toegang tot de school ontzeggen, want dat heeft een serieuze impact op de schoolloopbaan van die jongere. Als wij in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs zeggen dat de schoolloopbaanbegeleiding moet worden versterkt, dan moeten wij daar ook bij dit item aandacht voor hebben. Wij hebben de flexibele leertrajecten mogelijk gemaakt. U hebt zelf al gezegd dat de time-ins van groot belang zijn. Dat betekent dat scholen mogelijkheden krijgen om aangepaste trajecten aan te bieden aan leerlingen die het gewone traject niet meer kunnen volgen. Scholen hebben nu die mogelijkheid. We hebben ook de time-outs. Als het op school niet meer lukt in die context, dan heeft de school de mogelijkheid om de jongere tijdelijk een andere omgeving te geven. Met al deze mogelijkheden, en met de evolutie die wij willen, stel ik mij de vraag of het echt nodig is om een school die toch wel drastische maatregel te laten blijven nemen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, u weet wellicht dat mijn kabinet op de studiedag van het Kinderrechtencommissariaat een speech heeft gehouden. We hebben daarin zeer duidelijk aangegeven dat het Kinderrechtencommissariaat een straf dossier heeft afgegeven. Ik zal de kernelementen die aan bod kwamen in die speech gebruiken voor mijn antwoord hier. Anders zou ik nogal inconsistent zijn.

Het decreet over de rechtspositie van leerlingen dateert van 4 april 2014 en is pas op 1 september 2014 in werking getreden. Ik denk dat het belangrijk is dat scholen de tijd krijgen om een en ander te implementeren. Het is allemaal nog heel recent.

Daarnaast bekijken we hoe we het decreet goed kunnen monitoren en evalueren. We bekijken ook welke beleidsaanbevelingen die het Kinderrechtencommissariaat in zijn dossier Straffe School heeft geformuleerd, op een snelle wijze opvolging kunnen krijgen. Zo zullen we proberen na te gaan of de invoering van een aparte code in DISCIMUS voor tuchtmaatregelen in het basisonderwijs zinvol en haalbaar zou zijn. De secundaire scholen brengen onze administratie al elektronisch op de hoogte van elke definitieve uitsluiting.

Daarnaast wil ik in overleg met verschillende stakeholders de toepassing van de definitieve uitsluiting kritisch onder de loep leggen. Het gegeven dat vier op de tien definitieve uitsluitingen nog in juni worden getroffen, is zo ernstig door de impact op de verdere schoolcarrière van leerlingen dat we dat niet zo maar naast ons mogen neerleggen.

U vraagt hoe ik sta tegenover de analyse dat er te snel naar wordt gegrepen en ook hoe we andere vormen kunnen stimuleren. Die overlapt eigenlijk een beetje de vraag om uitleg van vorige week over de time-out. Ik glimlachte daarnet naar mevrouw Brussee, omdat we het deze ochtend met de Vlaamse ombudsman hadden over het afnemen van studietoelagen als sanctie. Ik heb toen gezegd dat ik daarvan een koele minnaar ben. Mevrouw Brussee zei dan dat ze ook niet zo van sancties houdt. Dat is de reden waarom ik naar haar glimlachte. We krijgen

op het kabinet soms schrijnende mails van ouders wier zoon of dochter definitief is uitgesloten. Dat is verschrikkelijk. Dat moet echt wel het allerlaatste zijn. Voor mij is het van belang dat elke school in Vlaanderen zeer breed vertrouwd is met alle bestaande alternatieven.

Bij de vraag om uitleg over het luxeverzuim van mevrouw Gennez komen we weer uit bij het actieplan Leerrecht. Daarin komen al die sporen weer samen. Ik heb vanmiddag getwitterd dat het zeer interessante discussies zijn. Alle mensen die in de commissie Onderwijs zitten, zijn altijd hyperempathisch en gevoelig voor wat er gebeurt. Dat zie ik op andere gremia soms wat minder. Het woord sanctionering wordt op de ene plaats helemaal anders uitgesproken dan hier in de commissie Onderwijs. Onderwijs gaat bij uitstek over het opvoeden van kinderen. Je gaat daar dus veel genuanceerder mee om. Ik hou daar wel van. Ik voel dat in de vragen die worden gesteld. Het is een ander signaal dan wat ik op andere plaatsen krijg. Ik wilde dat toch een keer zeggen.

Over het te snel inzetten van die definitieve uitsluiting zijn de signalen die het Kinderrechtencommissariaat capteert zeker bijzonder ernstig te nemen. Het legt namelijk een zware hypotheek op de onderwijsloopbaan van – vaak jonge – kinderen. Jullie hebben dat allemaal gezegd. Daarom zal het actieplan Leerrecht daar veel aandacht aan besteden.

Artikel 123/6 van de Codex Secundair Onderwijs somt de drie tuchtmaatregelen op die in de leertijd kunnen worden genomen: tijdelijke of definitieve uitsluiting uit het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, en de uitsluiting uit de leertijd. Bij die laatste wordt de leerling het recht ontnomen om – met het oog op de praktijkopleiding – een erkende leerovereenkomst te behouden of te sluiten en om een bijbehorende theoretische vorming te volgen.

Bij de tijdelijke of definitieve uitsluiting is de directeur-afgevaardigd bestuurder of zijn afgevaardigde bevoegd. Dat is in tegenstelling tot de bevoegdheid voor uitsluiting uit de leertijd. Die ligt niet bij het centrum zelf, zoals het Kinderrechtencommissariaat ten onrechte stelt, maar bij de praktijkcommissie, een decretaal ingeschreven paritair samengesteld orgaan. Dat is toch een nuance op wat het Kinderrechtencommissariaat vertelt.

Ik heb cijfers met betrekking tot de schooljaren 2010-2011 tot en met 2013-2014 opgevraagd bij Syntra Vlaanderen. Het percentage leerlingen dat werd uitgesloten uit de leertijd schommelt rond de 5 procent. Op basis van de cijfers vroegtijdig schoolverlaten in het stelsel Leren en Werken weten we dat leerlingen binnen dit stelsel nu al een grote kans op uitval vertonen. Een uitsluiting uit die leertijd dreigt inderdaad de kansen op het behalen van een kwalificatie zeer drastisch te verlagen. Die maatregel kan alleen maar worden genomen als alle andere maatregelen en alle minder zware tuchtmaatregelen niet tot resultaat hebben geleid.

Collega's, ik zal zeker de beleidsaanbeveling van het Kinderrechtencommissariaat over de afschaffing van de uitsluiting uit de leertijd meenemen in het kader van de evaluatie van het decreet Rechtspositie waarover ik zonet sprak. U moet er wel rekening mee houden dat het iets heel recent is. Anderzijds is er nu al werk aan de winkel om iedereen er goed van te overtuigen dat er heel veel andere maatregelen zijn en dat uitsluiting echt het allerlaatste is. Indien nodig, zal ik daarover overleg plegen met mijn collega-minister van Werk.

Er zijn suggesties gekomen om dat sowieso te liquideren. Maar ik vind: eerst evalueren en dan liquideren. Het zijn wel zeer drastische maatregelen. Na die uitsluiting uit de leertijd zit je gewoon vast. Het wordt dan zeer moeilijk. En 5 procent is toch nog altijd 5 procent. We gaan daarmee aan de slag.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord.

Ik heb nog één bijkomende vraag. In de inleiding van mijn vraag om uitleg heb ik het al aangehaald: wat mij vooral opvalt, is dat een derde van die uitsluitingen in juni plaatsvindt. Zoals ik zei, is het niet evident om dan nog een nieuwe school te vinden.

Minister, ik ben er zeker van dat u ook op de hoogte bent van dit probleem. Ik vraag me evenwel af of u op dit vlak nog maatregelen plant.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik was uiteraard aanwezig tijdens de besprekingen toen dit is ingevoerd. Ik heb toen ook mijn bezorgdheid geuit. Ik herhaal nogmaals dat we het signaal van het Kinderrechtencommissariaat ernstig moeten nemen. Ik zou echter ook graag eens weten wat de Vlor hierover denkt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben dat daarnet vergeten. Zodra we het krijgen, zal de Vlor natuurlijk zeer uitgebreid over het actieplan leerrecht worden geconsulteerd. Ik stel voor het verslag van het Kinderrechtencommissariaat gewoon mee te sturen. Op die manier wordt het geen kipkap, maar wordt alles als een geheel bekeken. Die punten van het Kinderrechtencommissariaat kunnen rechtstreeks in het opvolgingsbeleid worden ingebracht.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, dat lijkt me bijzonder nuttig. Dit is echter niet mijn opdracht, maar uw opdracht.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, ik wil het hier gewoon medelen. Dit was al mijn idee, maar ik had het nog niet gezegd.

Mevrouw Van Eetvelde, de scholen zijn autonoom om die beslissing te nemen. De school moet wel aantonen dat het de laatste stap is en dergelijke. Nu merken we voor het eerst dat de beslissingen vaak in juni worden genomen. Hier past een beleid dat de administratie contact met de scholen laat opnemen. Wat het sanctioneringsbeleid betreft, hebben de scholen echter enige vrijheid.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik wil hier gewoon nog een zin aan toevoegen. In verband met deze problematiek moeten we steeds de gulden middenweg zoeken. Wat definitieve uitsluitingen betreft, lijkt dit me nog steeds de beste strategie. Als het kan, moeten we zeker en vast kansen blijven geven. Als het nodig is, moeten we echter ook ingrijpen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het luxeverzuum
– 2362 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Voorzitter, de problematiek van het luxeverzuum situeert zich voornamelijk net voor de schoolvakanties. Het einde van

het schooljaar nadert. Nu ploeteren heel wat leerlingen door hun laatste examens. Voor velen onder hen is de laatste examendag van dit schooljaar 23 juni 2015. Dit blijkt althans uit een rondvraag die de krant De Morgen met een kleine steekproef heeft gedaan.

De rapporten volgen meestal pas een week later. Dat is natuurlijk normaal. De evaluaties, de klassenraden en dergelijke moeten nog plaatsvinden. Het probleem is dat tijdens de week tussen de laatste examendag en de officiële start van de zomervakantie op school heel weinig te beleven valt. De leerkrachten zijn aan het evalueren. De scholieren zijn klaar. Veel jongeren of hun ouders vinden dat ze goedkoper op vakantie kunnen vertrekken en vragen zich af waarom ze dat niet zouden doen.

Minister, u hebt aangekondigd het verplichte doktersbriefje af te schaffen. De vraag is echter hoe we het luxeverzuim kunnen aanpakken. We kunnen controleren als het zo ver is, maar dit betekent dat we het fenomeen zouden sanctioneren zodra het al te laat is. Dat is wat het doktersbriefje deed of probeerde te doen.

We kunnen echter ook kijken naar de wat bredere opdracht die de school kan hebben. Die opdracht kan meer zijn dan enkel kennisoverdracht, examinering en evaluatie. Hoe zouden we ervoor kunnen zorgen dat de laatste dagen voor de vakantie ook zinvol kunnen worden ingevuld?

Daarnt is hier onder meer een vraag om uitleg gesteld over EHBO op school. We zijn het er allemaal over eens dat we hiervoor de eindtermen niet hoeven aan te passen. Dit staat er eigenlijk zwart op wit in. De vraag is dan waarom we dit niet zouden aanbieden tijdens de dagen waarop er op school weinig te beleven valt.

De leerkrachten hoeven dit uiteraard niet zelf te doen. Hiervoor kan worden samengewerkt met het Rode Kruis, het Vlaamse Kruis of een andere partner. Dit kan er natuurlijk voor zorgen dat de leerlingen op school zijn en de ouders gemotiveerd zijn erop toe te zien dat hun kinderen naar school komen.

Op die manier kunnen we aan een actieplan werken. Dit kan misschien in het actieplan leerrecht passen. Door de blanke dagen op school een zinvolle invulling te geven, kunnen we preventief het luxeverzuim aanpakken.

Minister, ik heb enkele concrete vragen. Wat zult u ondernemen om de zinvolle invulling van de blanke dagen voor de schoolvakantie te garanderen? Wat is de timing van het actieplan leerrecht? U hebt daarstraks verklaard dat dit plan er nog voor het reces zou komen. Kunt u iets concreter zijn of is dit vooralsnog onmogelijk? Hoe zult u, na het signaal dat u met de afschaffing van het doktersbriefje hebt gegeven, proberen het luxeverzuim voor de komende grote vakantie alsnog in te perken?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Voorzitter, volgens mij zit het probleem van het luxeverzuim enigszins in de organisatie van ons secundair onderwijs ingebakken. Er wordt veel tijd voor de evaluatie uitgetrokken. Tweemaal per jaar worden alle vakken tijdens de examenperiodes geëvalueerd.

Men besteedt er jaarlijks ongeveer de hele maanden december en juni aan, en dan is er nog tijd nodig om te delibereren, te vergaderen, enzovoort. Sommige scholen nemen iets minder tijd voor die vergaderingen en maken er een soort van marathon van, waarvoor ik zeker alle begrip heb. Daardoor kan men de periode met mogelijk luxeverzuim inkorten. Wanneer een schoolteam echter meer tijd wil of moet uittrekken voor die vergaderingen, dan wordt het een

goedgevulde week en dan is het misschien iets moeilijker om die dagen opgevuld te krijgen of om aan de ouders het signaal te geven dat het menens is.

Veel ouders zouden enkel bang zijn voor een C-attest als sanctie. Maar als dat niet het geval is, als alles dus goed gaat en de leerling kan overgaan naar het volgende jaar, dan kan men evengoed al op vakantie vertrekken. Dat lijkt me een beetje de houding te zijn van veel mensen en dus vertrekken zij effectief wat vroeger op vakantie wanneer alles goed gaat. Dat is spijtig, want men verliest daar tijd mee, niet alleen tijd om interessante dingen te doen maar ook om te remediëren of om goede gesprekken te hebben over de oriëntatie. Er moeten meer inspanningen worden gedaan om die tijd nuttig in te vullen.

De afschaffing van de doktersbriefjes vond ik een heel goed idee. Dan zitten alleen artsen gedwongen met een soort van trouw aan hun patiënten om toch een briefje te schrijven, wat redelijk ongezond is. Onze fractie was verheugd over de afschaffing van het doktersbriefje maar vindt wel dat het aan de scholen is om een goede invulling te geven aan de vrijgekomen tijd.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Het gaat over een gekende problematiek. 29 en 30 juni vallen dit jaar op een maandag en dinsdag. Dit jaar valt ook Rock Werchter, waar 15 procent van die jongeren naartoe gaat, niet alleen in dat weekend, maar ook de donderdag en vrijdag voordien. Niet alleen dat festival maar ook andere problematieken geven ouders een reden om vroeger met vakantie te gaan, waarbij zij het afhalen van de rapporten niet afwachten.

Minister, hoe evalueert u het aantal problematische afwezigheden van jongeren die bijvoorbeeld naar die festivals gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er is een verschil tussen luxeverzuim en niet naar school komen tijdens de laatste dagen. Die mogen niet door elkaar worden gehaspeld. Scholen hebben dertig dagen voor examens en de beoordeling van de examens en dan kunnen ze beslissen dat de leerlingen niet moeten komen. Wanneer kinderen die dagen niet op school moeten zijn, dan is dat geen luxeverzuim. Men kan dat die kinderen niet verwijten.

Wanneer kinderen niet op school zijn wanneer die school evalueert, dan is dat geen luxeverzuim. Nu kunnen scholen perfect beslissen niets te doen of te voorzien in een klein aanbod voor de leerlingen die toch komen. Scholen zouden ook interessante zaken kunnen geven zoals eerste hulp bij ongevallen (EHBO) of iets anders, en dan is de kans groot dat veel leerlingen zullen komen. Vraag is of we scholen kunnen stimuleren om een interessant aanbod te doen. Dat heeft niets te maken met luxeverzuim, dat heeft alleen te maken met het nuttig invullen van die laatste schooldagen. Scholen zijn daar vrij in maar er is natuurlijk ook een reglementering. Ik vind het wel belangrijk dat er veel aandacht wordt besteed aan de evaluatie. Die moet inderdaad tweemaal per jaar gebeuren.

Een andere zaak is het luxeverzuim, bijvoorbeeld wanneer leerlingen niet opdagen wanneer zij worden verwacht om hun rapport of evaluatie op te pikken. Nochtans zijn die momenten cruciaal. Dat is ook het moment waarop tijd wordt gemaakt om die evaluatie met de ouders en leerlingen te bespreken. Die groep is niet zo groot maar het gaat hier echt wel om een verantwoordelijkheid van de ouders.

Als er wordt gespijbeld om luxeverzuim, dan is de stap snel gezet om nog eens om een andere reden niet te komen, en zo zit men voor men het weet aan een aantal dagen die problematisch kunnen worden. Dat is het begin van de ketting,

en daar moeten we hard op ingrijpen. We zijn momenteel aan het kijken hoe we dat kunnen doen, bijvoorbeeld via verplichte registratie. Mensen zullen het niet fijn vinden wanneer dat wordt doorgegeven. Ik zoek nog naar maatregelen om daar op gepaste wijze mee om te gaan. We moeten echter een duidelijk onderscheid maken tussen het zinvol invullen van dagen waarop leerlingen niet noodzakelijk naar school moeten komen en de dagen dat leerlingen verplicht hun evaluatie of rapport moeten oppikken.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Ik dank u voor het antwoord, minister. Ik weet dat het probleem veel facetten heeft. Luxeverzuim is iets anders dan evaluatiedagen waarop leerlingen niet op school worden verwacht. Ik denk dat veel ouders – ook werkende ouders – die niet met vakantie gaan, de laatste dagen van het schooljaar soms met de handen in het haar zitten omdat hun kinderen niet op school terechtkunnen. Het is dan wel zinvol om die kinderen een nuttige bezigheid aan te bieden. In mijn tijd eindigde dat met een bezoek aan het café. Ook daar kan men veel leren, maar niets zo nuttig als EHBO of sport.

Sommige mensen zeggen dat het misschien beter is om een aantal dagen vrij te stellen. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Vandaag zijn er zo vier dagen. Officieus toch. Bekijken ouders dat op die manier, en wilt u die dagen daarvoor ook gebruiken? Men heeft het er vaak over wanneer het gaat over niet-erkende religieuze feesten, zoals het Offerfeest en het Suikerfeest. Misschien zou het goed zijn om het probleem eens in zijn geheel te overzien en te proberen om daarin een lijn te trekken. Ik heb alleszins het gevoel dat vandaag veel ouders de bomen door het bos niet meer zien.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Ik dank u voor het uitvoerig antwoord. Er is inderdaad een verschil tussen luxeverzuim en afwezigheden bij deliberaties. In dat laatste geval mag dat. Mevrouw Gennez stelt terecht dat mensen met kinderen in de eerste graad of het derde jaar middelbaar toch graag vat hebben op wat ze doen. De vakantie duurt twee maanden, en het is voor veel ouders al moeilijk genoeg om dat georganiseerd te krijgen. Ik kan me voorstellen dat ouders erg tevreden zouden zijn wanneer de school interessante activiteiten zou aanbieden.

Wat het luxeverzuim betreft: als men niet toekomt met vier baaldagen, dan vind ik de houding van de ouders tegenover de school problematisch. Tenslotte is het onderwijs het instrument om in te leven hogerop te geraken en als individu sterker te worden. Als ouders dan het verkeerde signaal geven, dan is er een probleem. Ik vind het moeilijk om te stellen dat het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering op die houding moeten inwerken. Scholen zelf kunnen op dat vlak wel een en ander ondernemen. In elk geval moeten we dat waakzaam blijven opvolgen.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, wat ik in uw antwoord erg belangrijk vind, is de rol van de ouders. Niet de school is de opvoeder, maar de ouders. Zij zijn het die beslissen dat er luxeverzuim is. Ook 15- of 16-jarigen moeten mee het vliegtuig op als de ouders dat zo beslissen. We moeten de rol van de ouders en hun taken dus heel sterk blijven benadrukken.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het volledig eens met mevrouw De Meulemeester. Minister, u geeft een belangrijk signaal dat evaluaties belangrijk zijn en dat daarvoor dus tijd moet worden uitgetrokken. Ik wil dat benadrukken. Voorts wil ik wijzen op de rol van de ouders. Het is inderdaad essentieel dat we hun rol niet onderschatten. Ik weet ook dat het voor de scholen niet altijd gemakkelijk is om leerlingen met activiteiten op te vangen. Maar ik stel ook vast dat de cultuur van scholen op dat vlak heel erg verschilt van school tot school. Sommige scholen zouden van andere kunnen leren. Het is juist wat mevrouw

Brusseel hier zei: als minister kunt u op dat punt moeilijk ingrijpen. Ik denk ook dat dit niet uw taak is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de resultaten van het onderzoek naar het behalen van de eindtermen wiskunde in de derde graad secundair – 2368 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de resultaten van de peilingsproeven wiskunde derde graad en het tekort aan wiskundeleerkrachten – 2378 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de volledige educatieve master – 2394 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de resultaten van de nieuwe peiling over het behalen van de eindtermen wiskunde in de derde graad van het secundair onderwijs zijn verontrustend. Voor de peiling van de eindtermen wiskunde in het kso en het tso behaalt slechts een kwart van de leerlingen de eindtermen voor statistiek. 37 procent beheerst de te kennen leerstof voor algebra en 39 procent die voor tabellen en grafieken.

De peiling in het kso en tso toont dus aan dat de minimumdoelstellingen voor de leerlingen niet gerealiseerd worden.

In het aso werd gepeild naar het behalen van de eindtermen voor de volgende zes opleidingsonderdelen: reële functies, exponentiële functies, goniometrische functies, afgeleiden, problemen oplossen met functies en afgeleiden en statistiek. Voor het opleidingsonderdeel 'exponentiële functies' zijn de resultaten goed. 78 procent van de leerlingen behaalt deze eindtermen. De resultaten voor van de andere vijf toetsen zijn enigszins teleurstellend. Iets meer dan de helft van alle leerlingen aso behaalt de eindtermen voor 'reële functies' – 56 procent –, 'goniometrische functies' – 51 procent –, 'afgeleiden' – 53 procent –, 'problemen oplossen met functies en afgeleiden' – 51 procent – en 'statistiek' – 52 procent. Statistiek, dat voor veel verdere opleidingen belangrijk is, wordt door iets meer dan de helft van de leerlingen goed afgelegd.

In het aso stelt men vast dat er vooral belangrijke verschillen zijn tussen de studierichtingen. Het onderzoek onderscheidt drie subgroepen: de pool wiskunde – economie-wiskunde, klassieke talen-wiskunde, moderne talen-wiskunde en wetenschappen-wiskunde –, de pool wetenschappen – economie-wetenschappen, klassieke talen-wetenschappen, moderne talen-wetenschappen en sport – en de studierichtingen zonder pool wiskunde of wetenschappen – economie-moderne talen, humane wetenschappen, Grieks-Latijn en klassieke en moderne talen.

Bij de leerlingen die een aso-studierichting met een pool wiskunde volgen, zijn de resultaten doorgaans goed tot zeer goed. Voor de leerlingen uit de pool wetenschappen zijn de resultaten matig tot verontrustend – slechte scores voor

statistiek –, maar voor de studierichtingen zonder pool wiskunde of wetenschappen zijn de resultaten ronduit dramatisch. Zo zijn de cijfers voor alle wiskundige opleidingsonderdelen voor de richting humane wetenschappen onvoldoende. Leerlingen humane wetenschappen hebben toch vaak het idee dat ze nog humane wetenschappen verder kunnen studeren aan de universiteit. Wanneer ze worden geconfronteerd met het vak statistiek, stelt er zich wel een probleem.

Als we echter naar de specifieke eindtermen wiskunde voor de leerlingen uit de pool wiskunde kijken, met daarin bijkomende leerinhouden en meer diepgang voor ruimtemeetkunde, algebra, statistiek, kansrekening en discrete wiskunde en analyse, dan zien we dat voor drie van de vier toetsen minder dan 40 procent van de leerlingen het minimumniveau bereikt. Opvallend is dat jongens beter scoren voor wiskunde dan meisjes. We zullen het nu niet over de oorzaken daarvan hebben.

Eerder werden al peilingen uitgevoerd naar het behalen van de wiskunde-eindtermen in de eerste en tweede graad. Ook toen bleek dat leerlingen uit het middelbaar deze minimumdoelstellingen veel te vaak niet halen. Het niet behalen van die eindtermen maakt dat veel studenten in het laatste jaar van de humaniora uiteindelijk niet kiezen voor een studie in de exacte wetenschappen of een STEM-richting (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Het leidt er ook toe dat ze het in het eerste jaar hoger onderwijs, ook al hebben ze wel gekozen voor een richting met wetenschappen of wiskunde, moeilijk hebben met die wiskunde.

Volgens Philippe Cara, wiskundeprofessor van de Vrije Universiteit Brussel en ondervoorzitter van het Belgisch Wiskundig Genootschap, is een van de meest prangende problemen de achtergrond van de recent afgestudeerde wiskundeleerkrachten. Minder dan twintig afgestudeerde wiskundigen in Vlaanderen kozen vorig jaar voor het onderwijs. Het is voor scholen bijna onmogelijk om nog wiskundigen aan te trekken. Daardoor staan vooral mensen met een 'voldoende geacht diploma' zoals economen, informatici, biologen en ingenieurs voor de klas. Dit heeft uiteraard gevolgen voor de kwaliteit van het wiskundeonderwijs.

Professor Cara pleit voor een avondopleiding voor wiskundeleerkrachten met een andere achtergrond die hen zowel didactisch als inhoudelijk bijschoolt. Daarnaast pleit hij voor een hervorming van de wiskundeopleiding aan de universiteiten.

Minister, ik heb in de krant kunnen lezen dat u daar ook wel iets in ziet. Op dit moment kan een opleiding wiskunde met een lerarenopleiding tot zes jaar duren. Het is wel zo dat de meeste universiteiten, zowel in de bachelor als in de master, al de mogelijkheid inbouwen om onderwijsvakken te volgen om een aanzienlijk aantal studiepunten van de lerarenopleiding te behalen. Bijvoorbeeld aan de VUB kan men in de master wiskunde al kiezen voor een optie onderwijs met dertig studiepunten uit de lerarenopleiding. De Universiteit Gent en de KU Leuven bieden ook een minor onderwijs aan aan hun wiskundigen. Men kan dus al een groot pakket van de lerarenopleiding incorporeren in de vijfjarige studie.

Een andere optie die professor Cara naar voren schoof, was drie jaar bachelor en een jaar educatieve master. Hij was van mening dat dat zou moeten volstaan. Ik wens daar een kanttekening bij te maken: ik denk dat men dan een tweesporenbeleid installeert in de universitaire opleiding wiskunde en dat men een soort wiskunde light zal krijgen en een echte wiskundeopleiding. Ik denk dat studenten toch geneigd zijn om meer te kiezen voor de volledige masteropleiding wiskunde om zo sterker op de arbeidsmarkt te staan. Er zijn dus een aantal denkpijlers gelanceerd. Men kijkt als boosdoener naar de lange duur van de master, maar men kan dat dan ook voor behoorlijk wat andere vakken doen.

Minister, uit deze peiling naar het behalen van de eindtermen wiskunde in de derde graad secundair onderwijs blijkt dat veel te veel leerlingen deze eindtermen en die

uit de eerste en tweede graad, niet behalen. Welke maatregelen plant u om hieraan te remediëren? Om goed wiskundeonderwijs te kunnen verstrekken, hebben we goede leerkrachten nodig. De doorstroom van wiskundigen naar het onderwijs is daarbij cruciaal. Minder dan twintig afgestudeerde wiskundigen kozen vorig jaar voor het onderwijs. Professor Cara pleit daarom voor een aantal maatregelen. Hoe staat u tegenover een bijkomende opleiding, een avondopleiding voor wiskundeleerkrachten met een andere achtergrond – met een voldoende geacht diploma – die hen zowel didactisch als inhoudelijk bijschoolt? Hoe ziet u dit praktisch? Hoe staat u tegenover een hervorming van de wiskundeopleidingen aan de universiteiten met een educatieve master?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, op 5 maart 2015 hadden we het in deze commissie over de peilingen wiskunde. Toen we daarop ingingen, zei u: hold your horses, om te verwijzen naar de peilingsproeven die nog zouden komen. Tijdens de voorstelling van de SIMON-test, de oriënteringstool van de UGent, bleek enkele maanden geleden al dat 25 procent van de instromende studenten de eindtermen wiskunde van de tweede graad niet beheerst. Dat vind ik frappant.

Wiskundige geletterdheid is een van de variabelen om studiesucces, en ook vele andere bekwaamheden van toekomstige studenten en burgers, te voorspellen. Op donderdag 28 mei 2015 werden de resultaten van een wiskundepeiling van de KU Leuven bij leerlingen uit de laatste twee jaar van het secundair onderwijs voorgesteld. We moeten daar niet flauw over doen: die resultaten waren niet positief. In het algemeen secundair onderwijs bereikt maar de helft van de leerlingen de minimumdoelstellingen voor vijf van de zes wiskundeonderdelen. Eindtermen zijn minimumdoelstellingen die door de meerderheid van de leerlingen moeten worden bereikt in het kader van financiering, subsidiëring en erkenning van onderwijsinstellingen. Maar het zijn wel minimumdoelstellingen die door dit parlement zijn bekrachtigd. Dat verwachten we wat na zoveel jaar in ons Vlaams – nog altijd degelijk – onderwijs moet worden bereikt. Ik maak me dan wel zorgen dat maar de helft van de leerlingen de minimumdoelstellingen voor vijf van de zes onderdelen effectief bereikt. In het technisch en kunstonderwijs haalt 25 tot 40 procent van de leerlingen de minimumdoelstellingen, afhankelijk van de studierichting.

De geciteerde resultaten tonen onder andere de noodzaak aan van de evaluatie van de huidige eindtermen. Die evaluatie, die dit najaar van start zal gaan, zou moeten leiden tot een reductie en een duidelijkere formulering, zoals wordt vooropgesteld in het Vlaams regeerakkoord, zodat in de aanloop naar peilingsproeven en in de voorbereiding in de scholen ten minste daar al niet een deel kan worden verklaard van de studenten die de minimumdoelstellingen niet halen omdat leerkrachten, leerplanmakers en anderen een bepaalde invulling geven aan die eindtermen.

Aangezien uit eerder onderzoek al bleek dat ook de eindtermen in de eerste twee graden te vaak niet worden gehaald, dient ook aandacht te gaan naar de leerlijn doorheen heel het onderwijs. Dat is opbouwende leerstof. Als het misgaat bij de negenproef en bij vermenigvuldigingen in het basisonderwijs, dan zal het zeker misgaan bij complexere berekeningen bij ruimtemeetkunde of integralen.

Een leerlijn geeft voor een bepaald leergebied aan hoe de opbouw is voor leerlingen vanaf het eerste jaar lagere school tot in laatste jaar secundair onderwijs. Leerlingen kunnen immers maar voortbouwen. Ook in het masterplan hervorming secundair onderwijs is opgenomen dat we het getuigschrift basisonderwijs moeten koppelen aan de eindtermen, meer bepaald aan de eindtermgerelateerde leerplan-doelstellingen zodat we reeds bij de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs zicht hebben op welke kennis is verworven en welke niet. Zo weet men in het secundair onderwijs wie instroomt en wat er is bereikt.

Daarnaast blijkt er een groot tekort te zijn aan leerkrachten met een masterdiploma wiskunde. Zo zou slechts 20 procent de 5370 wiskundeleraren – minister, zijn de cijfers die zijn verschenen, wel juist? – in de hoogste jaren van het secundair onderwijs over een masterdiploma beschikken. Vorig jaar promoveerden er slechts 24 wiskundeleerkrachten. Dat is op zich niet zo verwonderlijk. Jongeren die voor wiskunde kiezen aan de universiteit met als doel wiskundeleraar te worden, moeten op dit moment eerst een master in de wiskunde halen met een masterproef in de wiskunde – een opleiding van vijf jaar – en nadien nog een academische lerarenopleiding afwerken.

In het actualiteitsdebat is de educatieve master aan bod gekomen. Met een educatieve master kunnen we twee opleidingselementen integreren, waardoor de studieduur met een jaar wordt verkort. Een ander voordeel hierbij kan zijn dat specifiek vakdidactische kennis een onderzoeksdomein wordt binnen de opleiding. Als iemand instroomt in een opleiding, en die kiest voor wiskunde, geschiedenis of Romaanse talen, dan kun je een masterproef maken in het vakdidactisch domein. Dat zorgt ervoor dat we in het vakdidactisch domein expertise opbouwen zonder dat we moeten inboeten aan eerst nog een onderzoek doen over een ander segment binnen de wiskunde of Romaanse, om dan pas te kunnen starten aan de lerarenopleiding.

Reeds in de vorige regeerperiode heeft onze fractie geregeld gepleit voor educatieve masters. Ze werden opgenomen in het masterplan hervorming secundair onderwijs. Dat moeten we verder onderzoeken en in gang zetten.

Minister, wat is het plan van aanpak om de evaluatie van de eindtermen tijdens het najaar aan te vatten? Wat is de timing? Hoe zult u dat opnemen met inbegrip van het betrekken van de parlement? Hoe spoort de mindere uitslag in deze peiling en de peiling van de tweede graad in 2011 met de uitstekende score van onze leerlingen op internationale tests, zoals bijvoorbeeld PISA? Waar zitten de discrepantie en de proportieverklarende varianten? U hebt al aangegeven voorstander te zijn van de zogenaamde educatieve masters. Op welke termijn ziet u die realiseerbaar? Welke stappen zullen op korte termijn worden genomen? Hoever staan we in dat debat?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, geachte leden, om efficiënt te werken, zal ik niet herhalen wat de collega's reeds hebben gevraagd, maar zal ik me beperken tot mijn aanvullende vragen. Minister, de inzet van masters zonder vereist bevoegdheidsbewijs in de derde graad van het onderwijs beperkt zich niet tot het vak wiskunde alleen. Uit antwoorden op mijn vroegere vragen en uit de arbeidsmarktrapporten blijkt dat dit ook het geval is voor bijvoorbeeld Frans en Nederlands, en in het tso voor meerdere technische vakken. In de derde graad van het secundair onderwijs werkt, in voltijdsequivalenten uitgedrukt, een derde van de leerkrachten niet met een vereist bevoegdheidsbewijs. Dat is gebleken uit het antwoord op een vraag van 29 oktober 2014. Minister, als u denkt aan het uitwerken van volledige educatieve masters, denkt u dit dan alleen te doen voor wiskunde, of ook voor andere knelpuntvakken, of nog andere universitaire opleidingen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte leden, u hebt allemaal de resultaten van de peiling kunnen zien. Een van de belangrijke kanttekeningen die bij de resultaten moeten worden gemaakt, is dat dit een naakt resultaat is. Dat betekent dat dit nog moet worden geanalyseerd, samen met de onderwijsverstrekkers en de vakdidactici. Daartoe wordt binnen het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV) een seminarie voorbereid. Daarop zal worden bekeken hoe we die

resultaten nu precies moeten analyseren, wat de oorzaken zijn enzovoort. Daarnaast lijkt de informatie die we hier nu krijgen, me zeer relevant, zeker ook omdat het parlement zich ertoe heeft verbonden om die eindtermen ook eens van dichtbij te bekijken. Ook daarover wordt gesproken met onderwijsverstreckers en -partners, arbeidsmarktactoren, middenveldorganisaties enzovoort. Voorzitter, de commissie heeft gevraagd om daarover in het najaar een debat te kunnen voeren. Het is dan ook nuttig dat men al die peilingresultaten bekijkt.

Dan die leerkrachten. Wiskunde is een van de opleidingen die sinds de bama-hervorming een tweejarige master hebben gekregen. Daarin is nu in een deeltje voorzien waarin de student studiepunten van de lerarenopleiding kan opnemen. Dat zijn 30 studiepunten. Er blijven echter altijd nog 30 studiepunten die de student pas na de master kan volgen. Minimaal is de studietijd van bachelor plus master plus lerarenopleiding dus 5,5 jaar. Het is natuurlijk mogelijk dat op een bepaald ogenblik een aantal studenten worden afgeschrikt om voor een lerarenopleiding te kiezen. Daarom ben ik het voorstel om die specifieke lerarenopleiding nog meer te integreren in de masteropleiding zelf eigenlijk wel genegen. Op die manier creëer je als het ware 'educatieve masters', 120 studiepunten waarbinnen het volledige traject richting onderwijs is ingebed. Na 5 jaar hebben die studenten dan zowel het masterdiploma als het lerarendiploma op zak, en kunnen ze starten in het onderwijs. Een kritische kanttekening is dat dit ten opzichte van de huidige situatie een reële vermindering van de studieduur betekent. Een voordeel is wel, en dat vind ik relevant, dat studenten sneller voor het onderwijs kunnen kiezen. Ze kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen bij de start van de master. Ik zou dat niet vroeger doen, want dan heb je ellende met de professionele. Men zou echter bij de start van de master kunnen kiezen, zodat men dus eigenlijk op die twee jaar dat traject volledig heeft afgerond.

Om dat idee nu verder uit te werken, is de eerste stap het aftoetsen bij de universiteiten zelf. Ik wil u wel melden dat de raad van bestuur van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) gisteren op mijn kabinet is bijeengekomen en ik dat idee daar al heb geopperd. Dat is nog niet afgetoetst en besproken, maar het interessante was dat de hogescholen en de universiteiten aanwezig waren. Dat ligt immers natuurlijk heel gevoelig bij de hogescholen: stel dat je daar alleen de bachelors zou laten doen. Daarom heb ik dat voorgelegd aan die grote groep. Ze gaan daar nu verder over nadenken, maar dat is daar eigenlijk niet slecht onthaald.

We moeten dus bekijken of dit kan. Dat is het eerste. Wiskunde is natuurlijk een ervan. Mijnheer De Meyer, er is de vraag of dat bij alle tweejarige masters moet, en zo ja, welke wijzigingen dan nodig zijn. Dat moet allemaal nog worden bekeken. Hoe zit dat dan bij de huidige eenjarige masters, waar die lerarenopleiding ook nog volledig los van staat? Enzovoort. Vervolgens zijn er ook een aantal decretale aanpassingen nodig. Ik zou daarover in de komende maanden graag een concept kunnen uitwerken, waarin dan ook al jullie vragen worden meegenomen. Men kan ervoor of ertegen zijn, maar het is wel een feit dat op dit ogenblik maar 20 procent daadwerkelijk master – of licentiaat, van voor de masters – in de wiskunde of aanverwanten is. Ik heb die cijfers aangehaald, maar ook de heer Daniëls heeft ernaar verwezen, en de heer De Meyer dan ook. Dat is enorm weinig. Zoals ik daarnet aan de voorzitter zei, ik vind het ook wel goed dat je bij het begin van je master kunt kiezen voor een lerarenopleiding, en er dan ook in vijf jaar door bent. Voor iemand die afstudeert in de wiskunde en zo, is er immers geen grote werkloosheid. Ik kan me wel voorstellen dat het veel is om daar dan nog eens op zijn minst een half jaar bij te doen om leraar te worden. We zullen dus bekijken of dat kan. Ik werk daar een conceptnota over uit, maar uiteraard in zeer nauw overleg met de opleiders zelf. Over dat laatste wil ik duidelijk zijn.

Mevrouw Brusseel, ik kom dan tot uw voorstel over de avondopleiding. Op dit ogenblik hebben alle lerarenopleidingen al de mogelijkheid om hun opleidingen flexibel aan te bieden, en ze dus overdag, 's avonds, in het weekend, via afstandsonderwijs of een combinatie daarvan te geven. Specifiek hebben jullie ook een amendement op onderwijsdecreet XXV ingediend dat die flexibiliteit mee kan ondersteunen. Vanaf 1 september 2015, dus over een paar maanden, zal het mogelijk worden dat iemand die een bachelor- of masterdiploma én een bewijs van pedagogische bekwaamheid bezit, een diploma voor de bachelor secundair onderwijs kan behalen met slechts één onderwijsvak, in plaats van twee.

Ik zie hier ook mogelijkheden om leraren met een andere vakbekwaamheid verder te scholen in, bijvoorbeeld, wiskunde. Dit kan zeker, nu Onderwijsdecreet XXV gisteren door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Bij dat systeem gaat het dan wel over de professionele bachelors secundair onderwijs, niet over de masters. Voor hen moeten we met het onderwijsveld in gesprek gaan wat dan de beste vorm van bijscholing zou zijn. Welke vaardigheden mist een burgerlijk ingenieur die wiskunde geeft bijvoorbeeld in vergelijking met een master wiskunde? En hoe verschilt die situatie van die van een handelsingenieur die ook wiskunde geeft? Nascholing is vraaggestuurd: scholen kunnen dit dus mee invullen op basis van de behoeftes binnen de sector. De overheid kan hierin wel wat sturen door prioritaire thema's naar voor te schuiven. Dit jaar is dat bijvoorbeeld het M-decreet, maar er is dus ruimte voor de sector om in dit geval het nodige te doen.

Ik herhaal nog eens dat we de oorspronkelijk voorziene besparing op de nascholingsbudgetten ook hebben kunnen terugschroeven van een vermindering met 10 procent tot slechts een fractie daarvan: 0,7 procent in het lager en 0,8 procent in het secundair onderwijs. We hebben dit gecompenseerd door te besparen op centrale vormingsbudgetten van de koepelorganisaties om specifiek die bijscholing alle kansen te geven.

Wat is het plan van aanpak? Collega Daniëls, wat de eindtermen betreft, ga ik ervan uit dat het Vlaams Parlement nu het initiatief neemt, conform de hier afgesproken taakverdeling. Dat is voor mij geen probleem. Dit traject is gepland voor het najaar van 2015. Ik bekijk momenteel met mijn administratie welke insteek wij kunnen geven in de voorbereiding van dit belangrijke debat. We beschikken al over de peilingresultaten. Aan de VLOR heb ik gevraagd het voortraject met de onderwijsverstrekkers te begeleiden. De voorbereidingen zullen voor het zomerreces afgerond zijn.

Hoe spoort dit alles met PISA? Er is inderdaad een opvallend contrast tussen de teleurstellende peilingresultaten voor wiskunde en de meer dan behoorlijke wiskundeprestaties van onze Vlaamse leerlingen in internationaal vergelijkende onderzoeken, zoals PISA. Al mogen we toch ook niet uit het oog verliezen dat de Vlaamse wiskundeprestaties in PISA een dalende trend kennen: van wiskundekampioenen in 2003 zijn we een behoorlijke subtopper geworden in 2012. Maar de vaststelling dat PISA-resultaten een heel ander beeld schetsen van de wiskundige competenties van onze leerlingen dan de Vlaamse peilingen blijft. Een groot deel van de verklaring hiervoor dienen we te zoeken in wat er precies getoetst wordt. De Vlaamse peilingen gaan na of de leerlingen de Vlaamse eindtermen bereiken; in PISA wordt nagegaan of de leerlingen in staat zijn de competenties uit het PISA-conceptueel raamwerk te demonstreren. De verschillen in de testresultaten wijzen op verschillen in wat ten grondslag ligt aan de toets; de uitgangspunten vertonen verschillen die zich uiten in de toetsconstructie en daarna ook in de resultaten. Dat neemt niet weg dat de resultaten een interessant gegeven zijn in het komende debat over de eindtermen.

Wat voor mij een zorgpunt is –maar ik besef dat u daar meer expertise in hebt dan ikzelf –, is dat de wiskundemasters die we hebben, lesgeven in de sterkste

wiskunderichtingen en dat bij de leerlingen die minder wiskunde volgen, veelal omdat ze minder sterk zijn in wiskunde, net de leerkrachten terecht komen die een voldoende geachte bekwaamheid in wiskunde hebben. Die twee zaken zouden elkaar kunnen versterken. Het grootste zorgpunt blijft evenwel het chronisch tekort aan wiskundeleerkrachten. Vandaar dat we onderzoeken of we de educatieve master al in het eerste jaar kunnen integreren, in de hoop dat dit studenten wiskunde of studenten uit daarmee verwante richtingen kan helpen om een positieve keuze te maken voor het onderwijs.

Mevrouw Ann Bruseel (Open Vld): Minister, ik dank u voor het uitvoerig antwoord. Ik zal beginnen met de vraag van collega De Meyer, het probleem stelt zich niet alleen voor het vak wiskunde. Als ik kijk naar vakken die veel voorkomen in het aso, zoals biologie, fysica, chemie, wiskunde, aardrijkskunde, psychologie, lichamelijke opvoeding: dat zijn allemaal vijfjarige programma's. Die hebben allemaal te maken met die problematiek. De vierjarige masteropleidingen zijn Nederlands, Frans, Engels, Duits, Latijn, Grieks, economie, sociologie, geschiedenis, moraalwetenschappen en wellicht ook godsdienstwetenschappen. Er is dus een probleem bij de rekrutering.

Bij de laatste opmerking van de minister wil ik de volgende bedenking maken. Het klopt dat de wiskundemasters worden ingezet voor de klassen van de wiskundepool, zoals wiskunde-wetenschappen en Latijn-wiskunde. Dat lijkt mij ook logisch. Het is enerzijds spijtig voor wie een betere ondersteuning nodig heeft voor wiskunde, maar anderzijds noodzakelijk als we de vicieuze cirkel willen doorbreken en meer wiskundemasters willen opleiden. Dan moeten we zeker de beste leerkrachten voorbehouden voor de klassen waar leerlingen zitten die gemotiveerd zijn om de master wiskunde aan te vatten, zo niet wordt het probleem alleen groter.

Ik ben voorstander van het integreren van de aggregatie in de opleiding. Ik heb daar geen problemen mee omdat de studieduur dan wat realistischer wordt in verhouding tot de beroepskeuze.

Er mag wel geen concurrentie worden gecreëerd, en dat was mijn probleem met het voorstel van professor Cara. We moeten vermijden dat studenten zeggen: wie de echte master wiskunde wil worden, gaat voor die of die filière, de meer wetenschappelijke, gericht op onderzoek, gericht op wiskunde. Wie naar het onderwijs wil, zou dan een 'light' programma kiezen, met een behoorlijk pakket van pedagogie en dergelijke. Die concurrentie mag er niet komen. Men moet daarover waken.

De universiteiten die nu al veel vakken integreren in de master, hebben dat goed gedoseerd. Aan de KU Leuven kan men in de bachelor al een aantal onderwijsvakken nemen. Ik vind dat niet slecht, dat dat allemaal netjes gedoseerd is.

Wat de avondopleiding betreft, zou het interessant zijn voor de studenten die nu in de master wiskunde al wat onderwijsvakken volgen en nog dertig studiepunten moeten afwerken, dat ze de aggregatie wat meer gespreid kunnen afwerken óf in avondonderwijs óf als leraar in opleiding, zodat ze zich niet opnieuw moeten inschrijven en een eventuele job in het onderwijs moeten weigeren. Dat punt moeten we meenemen in de discussie.

De bijscholing van bijvoorbeeld een ingenieur of een master in de biologie zal zeer verscheiden zijn. Bij de ingenieurs kan men veel opvangen met vakdidactiek, maar men moet dan de ruimte laten om die bijscholing te doen terwijl men al werkt. Het kan enorm helpen als de directeur de lesopdracht een beetje lichter maakt, zeker in de eerste jaren dat men les geeft. Dat zijn zware jaren, men moet het beroep nog leren, en het is een zwaar beroep. Met een lichtere opdracht krijgt men voldoende ademruimte om bij te scholen.

Ik heb dat zelf gedaan. Ik werkte fulltime en volgde fulltime een bijkomende academische opleiding. Ik kan u verzekeren: wie dat enkele jaren wil proberen, dat is de rechtstreekse weg naar een burn-out aan 120 kilometer per uur. Ik pleit voor begrip en respect voor de mensen die dat willen doen. Ik hoop dat de scholengroepen daarin een beetje lonend zijn voor die mensen.

Voor veel leerkrachten met een voldoende geacht diploma zie ik op vakinhoudelijk vlak nog wat werk. Iemand die biologie of economie gestudeerd heeft, beheerst een aantal domeinen van de wiskunde zeer goed, en andere domeinen die in de leerplannen sterk naar voren komen, veel te weinig. Dat is echt wel een zware klus, die bijscholing. Dat is niet haalbaar in een half jaar, vandaar mijn grote bezorgdheid.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, mijn vraag om het parlement te betrekken bij de eindtermen komt vooral voort uit het feit dat we de eindtermen enkel nog bekrachtigen in dit parlement. We krijgen hier wel de vragen en we doen wel de vaststellingen over de minimumdoelstellingen en dus wordt er regelmatig verwezen naar een maatschappelijk debat. Dit parlement is daarvoor de ideale plaats. We dragen toch de titel van Vlaams volks-vertegenwoordiger. We zijn dus een afspiegeling van het maatschappelijk debat, of toch van de maatschappij.

De heer De Meyer had dezelfde vraag over de educatieve masters. Romaanse bestaat niet meer, dat is nu taal en letterkunde. "Helaas", hoor ik mevrouw Brusseele zeggen. We moeten in alle opleidingen kijken hoe we dat kunnen realiseren, weliswaar – en daar wil ik de nadruk op leggen – zonder verlies aan inhoud van de opleiding. Het kan inderdaad niet de bedoeling om masters wiskunde of taal en letterkunde met profiel A te hebben, die nadien nog een lerarenopleiding doen, en profiel B, de educatieve masters, maar ik denk niet dat dit het geval zal zijn als ze inderdaad die vakdidactische competenties daarin betrekken. Binnen wiskundeonderzoek, taal en letterkundeonderzoek, biologie en geografie, zijn de specifieke vakdidactische componenten een stiefmoederlijk broertje aan de faculteiten. Er zijn altijd een aantal proffen die dat bij hun opdracht krijgen, maar we moeten daar volwaardige onderdelen van maken. Ik ben benieuwd hoe dit verder zal gaan.

Wat betreft de PISA-testen, denk ik dat u gelijk hebt. de PISA-testen zijn op een andere leest geschoeid, ze zijn internationaal onderling afgestemd. Dat wil niet zeggen dat we in onze Vlaamse minimumdoelstellingen niet ambitieuzer mogen zijn dan de grootste gemene deler die we in Europa halen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het eens met uw voorstel, minister. ik vraag wel uitdrukkelijk om de denkoefening niet te beperken tot de educatieve master wiskunde.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Mijnheer De Meyer, ik weet niet wat u daar heel concreet mee bedoelt, maar het is belangrijk dat we de oefening in de breedte bekijken. Ik wil zelf voor enige voorzichtigheid pleiten om hier een aantal beslissingen te nemen in de ene of de andere richting. Het is goed om de problematiek niet enkel en alleen te bekijken als afnemer van studenten om in te zetten in ons onderwijs, maar om als inrichter van het hoger onderwijs de studenten ruime kansen te geven op de arbeidsmarkt, niet alleen in het onderwijs.

Als een econoom of ingenieur gaat solliciteren en die heeft nogal wat studiepunten lerarenopleiding gevolgd, welke kansen maakt die dan in het bedrijfsleven?

Welke ingenieur ben je met 45 studiepunten lerarenopleiding? Ik vermoed dat hij bij het solliciteren toch niet dezelfde kansen heeft. Met andere woorden, er moet ernstig worden nagedacht over de consequenties van onze beslissingen. Alleszins is hierover het laatste woord in deze commissie nog niet gezegd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het onderzoek naar de taakbelasting bij leerkrachten – 2404 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Onlangs en niet voor het eerst werd een proefballonnetje opgelaten over de gelijkschakeling van de noemers in het onderwijs. Waarom zou men een onderscheid bewaren tussen voltijds met 20, 22 of 29 uren? Voor alle duidelijkheid benadruk ik dat het gaat over noemers, en niet over werkuren. Zoals de minister onlangs verklaarde, bestaat de werkweek van een leraar die 22/22e presteert wel degelijk uit meer dan 22 werkuren of uren aanwezigheid op school. Als men opdrachtnoemers gelijk stelt met werkuren, dan zou bijvoorbeeld een voltijdse schooldirecteur in 10/10e slechts een weekopdracht hebben van 10 uren. Dat is overduidelijk niet het geval. Daar kan ik van meespreken.

Wil men de opdrachten in het onderwijs aanpassen, moet men weten wat de noemers voorstellen en welke taakbelasting ermee samenhangt. Het recentste door de overheid aangestuurde onderzoek over tijdsbesteding en taakbelasting in het onderwijs zijn waarschijnlijk de beleidsaanbevelingen OBPWO-project 00.07, met als titel 'Tijdsbesteding en taakbelasting van leerkrachten basis- en secundair onderwijs in Vlaanderen', vrijgegeven in juli 2003, van Wendy Ver Heyen, Miet Lamberts, Els Mertens, Erik Henderickx, Ria Janvier en Peggy De Prins. Het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) onderzocht de taakbelasting in 2001 tegenover deze in 1990. Deze studie toont duidelijk een verzwaarde taakbelasting aan: 66 procent van de voltijdse leerkrachten gaven aan meer dan 42 klokuren per week te werken, 13 procent meer dan 54 klokuren en 11 procent zelfs meer dan 60 klokuren. In het onderzoek wordt geen onderscheid gemaakt tussen personeelsleden met verschillende noemers of met taken in gecombineerde noemers. Uit deze studie kan dus zeker niet worden afgeleid dat een voltijdse aanstelling in 20/20e minder belastend is dan een voltijdse aanstelling in 22/22e of 29/29e.

Bij gebrek aan recent onderzoek, en aangezien het niet onmogelijk is dat de taakbelasting sinds 2001 nog is toegenomen, lijkt een actualisering van de gegevens wenselijk, vooral in de context van de discussie over een loopbaanpact in het onderwijs.

Minister, bestaat er een recent en grondig onderzoek over de taakbelasting en tijdsbesteding van leerkrachten? Zo ja, welke conclusies kunnen daaruit worden getrokken inzake de evolutie van de taakbelasting en tijdsinvestering sinds 2001? Zo neen, overweegt u hierover een onderzoek te laten uitvoeren als achtergrond bij het loopbaanpact? Op welke termijn? Zal door gerichte onderzoeksvragen ook worden gepeild naar de eventuele verschillen in taakbelasting en tijdsbesteding tussen opdrachten in verschillende noemers?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Ik heb me ook verdiept in deze materie. Ik wil oproepen om ons niet te laten verleiden tot het voeren van een minischoolloopbaandebat omdat we met heel veel factoren rekening moeten houden. Het veld kan perfect die dingen doorgeven zonder dat daarover een onderzoek moet gebeuren. Een eenvoudige vraagstelling zou al heel wat klaarheid kunnen brengen over alle elementen die hieronder vallen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de manier, minister, waarop u met planlast hebt gewerkt. U hebt toen ook een forum opgericht waarop het veld de bezorgdheden met betrekking tot planlast kon doorgeven. Dit kan in deze misschien ook een eenvoudige en goedkopere oplossing zijn dan een onderzoek. De dingen die ik van mensen uit de praktijk heb gekregen, zijn heel waardevol. Als u dergelijk forum zou oprichten, zou u die heel waardevolle informatie vanzelf kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord

De heer Koen Daniëls (N-VA): In 2001 is er het onderzoek van de Hay Group geweest over het opstellen van de taak van een leraar. Het was verre van evident om in kaart te brengen wat leraars allemaal doen omdat het van school tot school afhing hoe de invulling gebeurde. Wat mevrouw Krekels zegt, is terecht. Ik denk niet dat het uw doelstelling is om ter plekke het lerarenloopbaandebat af te kloppen. Het is wel goed dat we weten in welke richting we willen gaan. Telkens een discussie houden over 21, 22, 23 of 24 uren, al dan niet met plage-uren, omzetting van uren die in de ene school wel gelden en in de andere niet, zou ons zeer ver leiden. Het debat in de Vlor over het beroepsprofiel van de leraar loopt ook niet echt van een leien dakje.

In het bso en tso zijn er heel wat mensen met 29 praktijkuren. We blijven zeggen dat we bso en tso willen herwaarderen. Daarnet was het nog aan de orde in het debat over de wiskundeleerkrachten. Als we het echt willen herwaarderen, kunnen we het niet maken dat mensen die praktijkvakken geven ondergeschikt zijn. Ik blijf op die nagel kloppen omdat ik heb gezien dat het echt niet meer is wat sommigen denken, namelijk twee stenen op elkaar zetten en eindigen als de school uit is. Dat is niet zo. Ze bereiden voor, ze begeleiden leerlingen en moeten nieuwe concepten uitwerken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, uw vraag is erg actueel. Wie de pennenvruchten van de vakbonden dezer dagen leest, weet dat het woordje 'taakbelasting' en 'tijdsbesteding' voor leerkrachten ook bij hen de gemoederen beroert, om te niet zeggen verhit.

Er is recenter onderzoek beschikbaar over de taakbelasting en tijdsbesteding van de leraar. In 2006 is aan de VUB een onderzoek uitgevoerd door Mark Elchardus dat het beroep van leraar doorlicht. Daar staan enkele interessante zaken in over de arbeidsduur van de leraar. Uit zelfrapportering bleek dat de leraar gemiddeld 41 uur per week werkt. Uit de tijdsbudgetgegevens blijkt dat het aantal gewerkte uren per week gemiddeld 37 uur en 43 minuten is. De Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV heeft in haar rapport over het werkbaarheidsprofiel van het onderwijzend personeel informatie over de arbeidstijd opgenomen. Daar komen we aan 40,3 uren. Dat staat in het rapport 'Werkbaarheidsprofiel onderwijzend personeel 2004-2013'. Dit rapport steunt op informatie uit de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor voor werknemers en zelfstandige ondernemers en is te raadplegen op de website van de SERV. Er is ook het recente TALIS-onderzoek, waarin tot uiting komt dat leraren in Vlaanderen – ongeacht hun werktijdregime – gemiddeld 37 uren in de eerste graad van het secundair onderwijs tot 41 uren in het basisonderwijs per week werken. Dat onderzoek kunt u terugvinden op de website van Onderwijs Vlaanderen.

Die gegevens, collega, wijken niet zo sterk af van waar u naar verwijst in 2001. Vandaar dat ik op dit ogenblik geen nieuw onderzoek plan naar de taakbelasting en de tijdsbesteding van leraars. Wel wil ik in het najaar met de sociale partners tot afspraken komen over de loopbaan en daarna kijken of we snel kunnen overgaan tot concrete maatregelen.

Ik denk dat we voldoende gegevens hebben om het debat over de opdracht en taakbelasting van de leraar te voeren. We hebben heel wat onderzoeken, we hebben de uren en alle debatten errond, waar ik nu niet dieper op inga, en ook alle verlofstelsels en de schoolopdracht. Eigenlijk liggen alle ingrediënten klaar om het debat daarover te voeren. Mijnheer De Meyer, ik sta open voor alle suggesties, maar nu nog een extra onderzoek lanceren? Zeker als ik de aanvullende onderzoeken zie en zie dat het aantal uren zeker niet verminderd is en zeer stabiel blijft, denk ik dat wij de onderhandelingen daarover wel kunnen starten.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik wil verschillende elementen aanbrengen. Minister, het is belangrijk dat het loopbaandebat en alles wat ermee samenhangt effectief zo spoedig mogelijk kan worden gevoerd. Dat is inderdaad zo. Minister, het is uiteraard niet mijn bedoeling een miniloopbaandebatje in een tijdsspanne van een kwartier te voeren, dat zou zinloos zijn. Ik ervaar wel dat wat betreft het belang van onderzoek, collega Daniëls een wat andere invalshoek heeft dan u en dat hij mij eerder in dezen zou steunen, zo heb ik het tenminste begrepen.

Minister, ik begrijp ten volle dat u uitgebreid onderzoek nu niet snel kunt aanvatten, maar misschien kan er nog wel wat aanvullend onderzoek gebeuren, als je weet wat de datum is van de drie studies waar u naar verwijst.

De meest recente studie, en eigenlijk de enige recente, TALIS 2013, is een interessant onderzoek, maar ik moet er wel op wijzen dat de tweede en de derde graad niet in dat onderzoek betrokken zijn. Met andere woorden, u kunt dat gebruiken, maar u moet wel weten dat het slechts over een beperkt facet gaat. Bovendien is er in dat onderzoek geen bevraging en onderscheid tussen deeltijdsen en voltijdsen. Het geeft u deelinformatie, en niet alle informatie die je nodig hebt.

Ik heb in het verleden soms mijn zorg geuit bij de enorme sommen geld die binnen Onderwijs naar onderzoek zijn gegaan. We moeten op dat vlak zeker niet overdrijven. Ik denk dat het u zou kunnen ondersteunen als er toch nog wat aanvullend bijkomend onderzoek komt bij wat in 2006 en iets later gebeurd is. Maar de studie van 2013 is bijzonder interessant, maar zeer onvolledig. Het is een suggestie die ik u wil meegeven, minister.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil nog even reageren op collega De Meyer. Ik ben in se niet tegen onderzoek, maar een onderzoek heeft altijd een beetje het nadeel dat heel veel dingen samen worden onderzocht en in een bepaalde pot worden gegooid. Dan komen er bepaalde procenten naar boven. Ik vind het in dezen zeer belangrijk om zeker het veld te horen.

Het onderzoek 'Kom op tegen Planlast!' had de sterkte dat bij leerkrachten en directies, in alle lagen van het onderwijs, een bevraging is geweest. In dezen is dat ook een heel belangrijk gegeven. Een gewone bevraging kan heel veel antwoorden geven op dingen die misschien in de onderzoeken die voorliggen niet duidelijk zijn. Ik vind het woord van het veld in dezen een heel belangrijk gegeven.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Ik wil nog iets toevoegen aan de pure tijdmeting, want er is een verschil tussen een tijdmeting en een beleving van de tijd voor de opdrachten die mensen hebben. Een werklust kan 37, 36, 42 of 44 uren zijn, maar je hebt ook de beleving van het aantal uren. Dat lijkt me nog iets om mee te nemen in het verhaal. Dat is het geval bij psychosociaal welzijn. Het kan zijn dat een opdracht die niet zo zwaar lijkt, wel veel zwaarder wordt gewogen. Ik laat het over aan het loopbaandebat om dat al of niet in rekening te brengen. Je moet opletten hoe je dat brengt als het debat van de schoolopdracht naar boven komt.

Ik wil ervoor waarschuwen dat we niet in de val trappen die we in het hoger onderwijs hebben gehad, waar je een enveloppe krijgt die volledig vrij wordt besteed, waar eerst wordt gekeken naar het management en het hoofd van de hogeschool, dan het middelmanagement en dan kijken wat we nog hebben, om dat in procenten te verdelen. Het ene jaar is de studentenbegeleiding 2 procent en het andere jaar is het 1 procent, omdat er al is afgetopt. Ik neem aan, afgaande op uw instemmende non-verbale reactie, dat u dat absoluut meeneemt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega De Meyer, ik wil zeker verder bekijken wat nodig is. Ik zal ook de sociale partners bevragen over wat zij eventueel nog nodig vinden. Ik lees in alle opinies die zij schrijven de grote nood om het debat te voeren. Dat staat een beetje haaks op meer onderzoek. Je kunt een beetje aanvullende informatie en dergelijke hebben, en u hebt gelijk met uw opmerking over wat de beperking is van onderzoeken, maar we moeten wel dringend met het debat starten. Nu is het het ideale moment, want ik zit nu buiten een begrotingscontext. Je kunt je nu puur op de inhoud focussen, en dat is zuiver.

Collega Daniëls, het is juist wat u zegt. Ik ben het daarmee eens. Inzake de schoolopdracht vertolkt u perfect de zorg van de vakbonden. Die zeggen dat de schoolopdracht allemaal sympathiek is, maar als je niet oppast, kun je daar ook een willekeurig personeelsbeleid mee in de steigers zetten: uw gezicht staat mij niet aan, u gaat voor mij iets anders doen. Dat is een zorg, maar je kunt ook een stukje kleuren in het toewijzen van waarvoor middelen gebruikt moeten worden.

De schoolopdracht bestaat de facto in het secundair onderwijs, want ze moeten heel veel extra doen. Doordat dit altijd wordt uitgedrukt in een aantal contacturen, de noemers, krijgt dit een heel onhygiënische smaak. Ik vind het heel spijtig dat dit in uren wordt uitgedrukt en het ook zo in de gazet komt. Ik heb dat al eens gezegd. Het klopt niet dat de mensen 'maar zo veel' moeten werken. Het positieve aan een afgebakende schoolopdracht, is dat het voor de hele wereld duidelijk is dat er veel meer gewerkt wordt.

Ik wil alles naar elkaar laten evolueren, maar we moeten ook oppassen. Er mag geen misbruik zijn, de sociale rechten zijn belangrijk. Ook is er geen haar op mijn hoofd dat eraan denkt om tot een envelop te komen die tot situaties kan leiden waarbij de onderwijsopdracht gereduceerd wordt tot taken.

Mevrouw Krekels, wat uw opmerking betreft, zitten we op dezelfde lijn.

Voorzitter, dit wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, ik geef een korte repliek voor de duidelijkheid. Zeker niet vertragen en aanvullend onderzoek indien het nuttig is, dat is mijn suggestie.

Mevrouw Krekels, het veld horen, is uitermate belangrijk, maar een paar honderdduizend mensen horen, is niet zo eenvoudig. Misschien bedoelt u dat we het middenveld moeten horen. Dat taalgebruik is minder eigen aan uw partij, maar een belangrijke kentering wordt altijd geapprecieerd.

Uiteraard, minister, als u hierover het gesprek wilt voeren met de sociale partners, dan juichen we dat toe.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de genderstereotypen in de studiekeuze – 2409 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, vorige week werd in een artikel in De Standaard de situatie van de genderstereotypen geschetst. Op basis van de gegevens die het documentatiecentrum RoSa in kaart bracht, konden we vaststellen dat genderstereotypen sterk bepalend zijn in de studiekeuze.

Het documentatiecentrum RoSa stelt dat de studiekeuze een groot deel van de toekomstkansen bepaalt. Dat is inderdaad zo, niet alleen omdat de eerder traditionele 'meisjesberoepen' minder wegen qua prestige en verloning, maar ook omdat wie kiest om sociale verwachtingen in te lossen, vaak minder zijn of haar talenten ontdekt en uitspeelt. Men maakt met andere woorden geen intrinsieke keuze op basis van een passie, de keuzes zijn sociaal gestuurd.

Het gaat dus niet alleen om de kansen van de meisjes en jongens in hun eigen belang, ook voor de arbeidsmarkt is genderstereotiepe studiekeuze nefast. De arbeidsmarkt, zowel privé- als overheidsdiensten, onderwijs en zorg, heeft nood aan mensen met talent en passie voor hun vak of beroep, niet aan mensen die wegens sociale verwachtingen een studie en beroep kiezen.

Ik zou heel veel voorbeelden kunnen aanhalen, maar ik kies, niet geheel toevallig, het voorbeeld van de onderwijzers. Er zijn amper jongens die ervoor kiezen, wel heel veel meisjes. Ik haal er even de cijfers van de studentenpopulatie van de lerarenopleiding bij. Vooral vrouwen kiezen voor het kleuter- en lager onderwijs. In 2013-2014 was 97 procent van de studenten kleuteronderwijs en 83 procent van de studenten lager onderwijs vrouwelijk. De meeste mannen vinden we terug in de lerarenopleiding voor secundair onderwijs. Daar manifesteert zich een bijna 50/50-verdeling tussen mannen en vrouwen. Bij de bachelor-na-bacheloropleidingen die zich voornamelijk focussen op het zorgaspect van onderwijs, overheersen vrouwen met 88 procent.

Een kleine bedenking los van het genderaspect: in de professionele bacheloropleiding kleuter-, lager-, secundair onderwijs haakt 50 procent van de studenten af zonder diploma. Het zegt wel iets over de motivatie bij de instroom. De instroom is zeer heterogeen wat studieachtergrond betreft. Zowel leerlingen uit het tso, bso als aso kiezen voor de lerarenopleiding in de professionele bachelor. Het is wel zo dat generatiestudenten met een vooropleiding uit het aso meer studiesuccessen hebben en dus vaker het diploma behalen.

Een bijkomende uitdaging is de feminisering van het onderwijs. In het kleuter en lager staan vooral vrouwen voor de klas, respectievelijk 97 procent en 80

procent. Voor het kleuteronderwijs is dit gelijklopend met de instroom, voor het lager onderwijs is er een klein verschil. In het secundair onderwijs zien we al iets meer mannelijke leerkrachten: we gaan er al naar 38 procent. In het hoger onderwijs is er ongeveer een genderevenwicht, maar aan de universiteiten zijn er dan meer mannelijke professoren dan vrouwelijke. Ongetwijfeld is dit gelinkt aan het prestige van de functie.

Het feit dat er zoveel vrouwen in ons kleuter- en lager onderwijs voor de klas staan, heeft een aantal gevolgen. Ik pik er met betrekking tot deze vraag een uit: dat er onbewust – daar ga ik van uit – genderstereotypen worden doorgegeven, zeker wanneer de personen in kwestie veeleer onder impuls van sociale verwachtingen dan van intrinsieke motivatie de job hebben gekozen.

Minister, in hoeverre werken de lerarenopleidingen aan de aanpak van de problematiek van het genderstereotiep denken in het onderwijs? Hebt u hier zicht op? Zo ja, in welke hogescholen wordt hier concreet aan gewerkt?

De lerarenopleiding zou inspanningen kunnen leveren om meer mannelijke studenten te rekruteren. Hoe staat u tegenover een dergelijk voorstel?

Erkent u het gebrek aan mannelijke rolmodellen in het basisonderwijs?

Wat is de stand van zaken van het lerarenloopbaanpact? Zult u in dit pact de feminisering van de onderwijsloopbaan aanpakken?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, ik ben heel blij met de zeer terechte vragen van mevrouw Brussel en ik sluit mij er dan ook heel graag bij aan. De cijfers zijn ongelooflijk, ze zijn bijna hallucinant. In het gewoon kleuteronderwijs zijn er 581 mannen in het bestuurs- en onderwijzend personeel tegenover 17.829 vrouwen. Dat spreekt toch tot de verbeelding. Het buitengewoon kleuteronderwijs telt 15 mannen tegenover 484 vrouwen. In het totale basisonderwijs staan er 8211 mannen tegenover 47.789 vrouwen. Zo spreekt het nog meer aan dan in procenten.

Ook in het secundair onderwijs zijn de mannelijke leraren in de minderheid, al valt het verschil minder op dan in het basisonderwijs. Volgens de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zou de feminisering van ons onderwijs een verklaring kunnen bieden voor het feit dat jongens afhaken. Die vaststelling wordt wel tegengesproken door ander internationaal onderzoek, dat stelt dat mannelijke en vrouwelijke leerkrachten zich op dezelfde manier gedragen in de klas, maar zij zouden wel een gedifferentieerde aanpak hanteren ten aanzien van jongens en meisjes, en dit op basis van genderstereotypen.

Minister, daarom heb ik voor u een concrete vraag: zult u actie ondernemen om meer mannelijke leerkrachten voor de klas te krijgen? Zo ja, op welke manier zult u dat doen of stimuleren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dit is echt een moeilijke vraag. Ik ben het eens met alles wat jullie zeggen. De vraag is hoe ik er geraak.

Ik start met het goede nieuws. Ik ga akkoord dat het beter zou zijn dat het kleuter- en lager onderwijs meer mannelijke leerkrachten zouden tellen, maar het is niet zo dat die mannen het sowieso beter doen dan de vrouwen, want verschillende onderzoeken tonen aan dat het geslacht van de leerkracht – gelukkig – geen invloed

heeft op de cognitieve prestaties van de leerlingen. Zo zal een jongen niet achterophinken in wiskunde als hij les krijgt van een vrouw. Tenzij zij echt geen wiskunde heeft gehad in de laatste graad van het secundair onderwijs, natuurlijk. *(Gelach. Opmerkingen van mevrouw Ann Brusseel)*

Ook op algemene houdingen zoals burgerzin heeft de man-vrouwverhouding van het lerarenkorps geen effect. Dat is, denk ik, heel belangrijk.

Een beter genderevenwicht is wel bevorderlijk voor de rollenpatronen die de leerlingen oppikken, en ook voor de leerkrachten zelf. De meeste mensen werken het liefst in een omgeving met een goede mix van mannen en vrouwen. Al is er vandaag weer een Nobelprijswinnaar die gezegd heeft dat ze moeten worden gescheiden. Ik vond dat ook wel speciaal, maar dat geheel terzijde. *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brusseel. Gelach)*

Een werkvloer met een mix van mannen en vrouwen blijkt een betere werkomgeving te zijn, tot een grotere jobtevredenheid te leiden, tot minder conflicten en tot een meer egalitaire behandeling. Meer diversiteit in een lerarenkorps, niet alleen op het vlak van gender trouwens, kan ons onderwijs alleen maar ten goede komen.

De lerarenopleiding wordt effectief als eerste geconfronteerd met een enorme vervrouwelijking van het beroep. Men merkt er dat de instroom, zeker voor de opleiding van leerkrachten voor het kleuter- en lager onderwijs, grotendeels uit meisjes bestaat. Daarom ook zei ik dat het een moeilijke vraag is. Ik ben er zeker van dat men daar bij de rekrutering van de studenten aandacht voor heeft, alsook bij de studenten die al in de opleiding zitten. Het verschilt natuurlijk van opleiding tot opleiding. Het behoort ook tot hun autonomie. Maar dat ze aandacht hebben voor genderdiversiteit en emancipatie staat ook expliciet in de basiscompetenties die leraren allemaal moeten hebben.

Men doet ook inspanningen in de opleidingen om mannelijke leerkrachten aan te trekken. Ze hebben er aandacht voor in hun promotiemateriaal, op affiches, in filmpjes en interviews. Daar zie je vaak jongens voor de klas opduiken. De vraag is natuurlijk wat je daarnaast nog meer kunt doen.

Klasse heeft in 2010 gewerkt rond mannelijke leraren. Uit hun onderzoek bleek dat mannen niet voor onderwijs kiezen omdat ze hun keuze baseren op meer extrinsieke elementen in een job, zoals een goed loon of de kans op promotie in de loop van de carrière.

Op zich kan een opleiding daar weinig aan verhelpen. Ik heb het straks nog heel kort over het loopbaanpact. In het kader van het innovatiefonds heeft men in verschillende lerarenopleidingen aan een project gewerkt voor het aantrekken van meer mannelijke studenten, maar vooral ook voor het beperken van de uitval van mannelijke studenten in de lerarenopleiding, want ze studeren minder vaak af als leerkracht dan vrouwelijke studenten. De bedoeling van het project was om meer inzicht te krijgen in factoren die het afhaken en slagen van jongens in de lerarenopleidingen beïnvloeden. Men wou ze samenbrengen en waar mogelijk suggesties tot verbetering formuleren.

Belangrijke aandachtspunten waren een betere begeleiding bij het keuzeproces, de aanwezige mannelijke studenten en docenten meer als 'uithangborden' uitspelen, goede mentoren en goede begeleiding van instromende jongens en het verminderen van de planlast – wat een belangrijk aandachtspunt is. Meer in het algemeen wil men zo de taak- en administratieve lasten tijdens de opleiding herbekijken en de curricula flexibeler maken door keuzemogelijkheden of verdieping mogelijk te maken in de zogenaamd mannelijke interesses, zoals ICT of techniek. Dat zijn ook zaken waar ik in mijn beleid rond werk. Ik kijk dan in de eerste

plaats naar oriëntering en planlast, en ook naar techniek. Gisteren is het nog gezegd: er studeren te veel jongeren af aan het aso, terwijl afgestudeerden van het tso sneller werk vinden. Aandacht voor zogenaamd mannelijke interesses zou kunnen helpen om mannen aan te trekken. Ik heb hier dus voldoende benadrukt dat er te weinig mannelijke leraren zijn.

De bedoeling van het lerarenloopbaanpact bestaat erin te zorgen voor kwaliteitsvolle leraren. We moeten de juiste mensen voor het onderwijs aantrekken en ervoor zorgen dat zij in het onderwijs blijven. Ik heb het dan natuurlijk over zowel mannen als vrouwen. Een aantal maatregelen in zo'n pact zouden tot gevolg kunnen hebben dat mannen beter de weg naar het onderwijs vinden. Een voorbeeld daarvan zijn mogelijke aanpassingen om de vlakke loopbaan te doorbreken. We stellen immers vast dat dit voor mannen toch wel een hinderpaal is. We nemen dat mee, maar een eenvoudige oplossing is er niet.

Een verplichte, niet-bindende instaproef voor de lerarenopleiding zou de status van de opleiding kunnen opkrikken. Gisteren hebben we het er in het overleg nog over gehad. Het ging toen over taal, Frans en wiskunde. Moet eerst de instaproef komen vooraleer men inschrijft, of omgekeerd? Ik ben een groot voorstander van het eerste. Hetzelfde geldt voor de oriëntatietest. Men zou die in het vijfde jaar kunnen organiseren. Zo legt men de lat hoger. Dat zou misschien helpen om aan te sluiten bij de lerarenopleiding.

Ik heb informatie meegebracht over het innovatieproject 'Jongens worden (ook) leerkracht'. Verschillende lerarenopleidingen nemen daaraan deel, met de Katholieke Hogeschool Kempen – nu Thomas More – als penvoerende instelling. Ik geef die info mee.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Ik dank u voor het antwoord. Het is geen eenvoudig probleem. Het is om te beginnen delicaat om de feminisering van het onderwijs ter sprake te brengen, want ik zou niet willen dat vrouwen zich geïsoleerd voelen. Maar een groot genderonevenwicht in een beroepscategorie wijst altijd op een probleem. Dan gaat het over een probleem van vergoeding, maatschappelijke waardering of promotiekansen. Als die verminderen, dan laten de mannen het afweten. Dat is zonde. Want dat betekent dat mensen die goede leerkrachten zouden kunnen zijn, dat niet worden wegens de perceptie die anderen van het onderwijs hebben.

We moeten aandachtig zijn voor het probleem. Ik ben erg blij met het innovatieproject, en hoop daarover meer te vernemen. Ik ben ook blij dat de hogescholen en lerarenopleidingen er bewust voor kiezen om in hun marketing steeds jonge mannen te tonen. Als dat niet meer zou gebeuren, is het hek helemaal van de dam. Uiteraard is het zo dat cognitieve processen niet in het gedrang zullen komen naargelang er mannen of vrouwen voor de klas staan. Maar het is wel zo dat vrouwen die voor deze job kiezen omdat die de combinatie van arbeid en gezin beter lijkt mogelijk te maken omdat men dan tijdens de schoolvakanties thuis is, wellicht niet de meest geschikte personen zijn om voor de klas te staan. Voor de klas staan, is een zwaar beroep. Men moet er passie voor kunnen opbrengen. En men moet er ook het talent voor hebben.

Men moet er ook de kennis voor hebben. U vermeldde terecht de domeinen techniek en ICT. Het zou inderdaad kunnen dat mannen die domeinen interessanter vinden, en dat het dus zou kunnen dat daarop in het lager onderwijs wat meer inzetten mannen zich meer aangetrokken zullen voelen tot lesgeven in dat lager onderwijs. Maar die domeinen moeten ook door de vrouwelijke leerkrachten goed worden beheerst. Genderstereotypen in het onderwijs – en zeker in het lager onderwijs – zijn erg nefast. Op die manier worden rollenpatronen immers doorgegeven.

Wat al uit meerdere bevragingen naar voren is gekomen, is de vaststelling dat jongens de school niet zo fijn vinden of niet meer zo graag naar school gaan indien te veel, tussen aanhalingstekens, vrouwelijk gedrag wordt gepromoot. Het gaat dan om netjes zijn, stil zitten, netjes schrijven en dergelijke. Dat wordt in ons onderwijs zeer sterk beloond. Het gedrag dat veeleer typisch voor jongens is, zoals niet goed kunnen stilzitten, niet altijd zo netjes willen zijn of wat actiever willen zijn, wordt eigenlijk strenger aangepakt. Dat is niet zo motiverend. Ik hoor dit van mensen uit het werkveld, van onderzoekers en soms ook van ouders. Hun dochters ervaren het onderwijs als leuker en lonender dan hun zonen.

Om die reden wil ik toch enigszins aan de alarmbel trekken. Ik vind het doorgeven van rollenpatronen anno 2015 eigenlijk zeer nefast en zeer spijtig. We zien dat op meerdere vlakken gebeuren. We zouden verwachten dat jonge mensen zeker een heel moderne blik op gender hebben, maar dat is niet altijd het geval.

Minister, we zullen in het lerarenloopbaanpact aandacht moeten hebben voor de punten die u terecht hebt aangehaald. De vlakke loopbaan moet worden doorbroken. We moeten nagaan of de promotiekansen, de maatschappelijke waardering en eventueel ook het loon beter kunnen. In een ideale wereld zou dat kunnen. Op die manier zouden we een diverser lerarenkorps kunnen aantrekken.

Ik kijk ernaar uit kennis te nemen van de projecten van de hogescholen die zelf met gender aan de slag zijn gegaan. Ook in de scholen moeten we met gender aan de slag. çavaria levert op dat vlak al heel wat werk: çavaria focust zich in de eigen projectwerking niet enkel op geaardheid, transgenders en dergelijke, maar ook op de genderpatronen in het algemeen. Dergelijke zaken lijken me zeer belangrijk. Dit wordt zeker nog vervolgd.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Het is opvallend dat het genderonevenwicht bij het onderwijzend personeel zeer sterk aanwezig is. De cijfers liegen er niet om. Ik ken niet direct een pasklare oplossing om dit te doorbreken. Mevrouw Brusseel heeft een aantal denksporen naar voren geschoven. Het onderwerp is belangrijk en we moeten hier verder over nadenken. Er wordt al veel gedaan. Het is een goede zaak dat die inspanningen worden geleverd. Volgens mij is er echter nog wat werk aan de winkel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over sociale voordelen in het gefinancierd en gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs – 2403 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Caroline Gennez

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, het is een korte, maar interessante vraag om uitleg. Ik wil duidelijkheid scheppen in wat de regelgeving precies betekent. Het gaat om het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau van 30 november 2007. In dat decreet staat de regelgeving betreffende de sociale voordelen in het gefinancierd en het gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs.

Artikel 5 van het decreet stelt dat gemeenten die aan de scholen van het eigen schoolbestuur sociale voordelen toekennen, verplicht zijn dezelfde voordelen toe

te kennen aan de op hun grondgebied gelegen scholen van andere schoolbesturen indien die hierom verzoeken. De gemeenten mogen hierbij geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen zij ook bezoeken.

In artikel 6 van het decreet is opgenomen wat met die sociale voordelen wordt bedoeld. Het gaat om het ochtend- en avondtoezicht, het middagtoezicht, de terbeschikkingstelling van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke infrastructuur, met uitzondering van de roerende en onroerende goederen die uitsluitend voor de organisatie van het gemeentelijk onderwijs zijn bestemd, de kosten van de toegang tot het zwembad voor de leerlingen van het lager onderwijs indien het zwembad niet tot de gemeentelijke sportinfrastructuur behoort en het leerlingenvervoer in het basisonderwijs. Wat daar allemaal onder valt, is in het decreet opgenomen.

In artikel 7 staat dan weer dat de gemeenten die geen onderwijs inrichten aan alle op hun grondgebied gelegen scholen sociale voordelen kunnen toekennen. Ook in dit geval mag het gemeentebestuur echter geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen zij ook bezoeken.

Er hebben ons berichten en vragen bereikt over steden en gemeenten die hun onderwijs en hun scholen verzelfstandigen en, bijvoorbeeld, in een autonoom gemeentebedrijf onderbrengen. Ze nemen de stelling aan dat ze, aangezien ze als gemeente zelf geen onderwijs meer inrichten, geen sociale voordelen meer moeten toekennen aan de leerlingen van de niet-gemeentelijke scholen die hierom vragen.

Des te merkwaardiger is dat die gemeenten lijken te overwegen de scholen die in een autonoom gemeentebedrijf zijn ondergebracht, wel nog sociale voordelen toe te kennen. Hierbij zou dan geen rekening worden gehouden met wat in artikel 7 van het decreet staat.

Minister, het is niet duidelijk hoe de regelgeving moet worden toegepast indien een gemeentebestuur zijn onderwijs verzelfstandigt en in een autonoom gemeentebedrijf onderbrengt. Aangezien er onduidelijkheid heerst en allerlei berichten de ronde doen, lijkt het me goed heel duidelijk te stellen wat de regelgeving is.

Klopt het dat de scholen die in een autonoom gemeentebedrijf zijn ondergebracht niet langer moeten worden beschouwd als "scholen van het eigen schoolbestuur", zoals bepaald in artikel 5 van het decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau?

Zo ja, is het dan mogelijk dat een gemeente of een stad wel nog sociale voordelen toekent aan leerlingen van scholen die in een autonoom gemeentebedrijf zijn ondergebracht en geen sociale voordelen toekent aan leerlingen van andere op het grondgebied gelegen scholen die hierom vragen?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Voorzitter, ik heb wat gearzeld alvorens deze vraag te stellen. Er is iets dat we nu door het hoofd schiet. Ik heb vernomen dat infrastructuur die in een autonoom gemeentebedrijf wordt opgenomen btw moet genereren.

Minister, hoe kan een school in een autonoom gemeentebedrijf worden opgenomen? Indien u daar een antwoord op hebt, zou ik dat graag horen.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez (CD&V): Voorzitter, dat is vrij eenvoudig. Op het ogenblik dat een school iets aankoopt of bouwt, is ze btw-plichtig. Ik doe hier geen

uitspraken om het autonoom gemeentebedrijf op dit vlak te promoten. Dit is de huidige realiteit. (*Opmerkingen van mevrouw Miranda Van Eetvelde*)

Daarna koopt de school kantoormateriaal, meubilair en dergelijke.

Ik pleit daar niet voor, maar dat is de wijze waarop het is toegepast.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, mevrouw Helsen, de mogelijkheid om onderwijs onder te brengen in een zelfstandige structuur zit in de decreetgeving met betrekking tot de gemeenten. Een autonoom gemeentebedrijf is een verzelfstandiging, maar het bedrijf wordt opgericht door de gemeente, via een gemeenteraadsbeslissing, en met een beheersovereenkomst wordt de wijze bepaald waarop de taken moeten worden vervuld. Dat is trouwens de standaardregelgeving voor alle gemeentebedrijven.

Artikel 5 van het decreet dat een en ander regelt, stelt dat gemeenten die sociale voordelen verlenen aan scholen van het eigen schoolbestuur, waartoe dus ook de scholen van een autonoom gemeentebedrijf behoren, verplicht zijn dezelfde voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere schoolbesturen gelegen op het grondgebied, als die erom vragen.

Het antwoord op uw vraag is dus negatief: de school blijft 'gemeentelijk'. Als een gemeente tegemoetkomingen doet aan de scholen die zijn ondergebracht in een autonoom gemeentebedrijf voor aangelegenheden die overeenkomstig artikel 6 van het decreet een sociaal voordeel zijn, dan moet de gemeente dat sociaal voordeel ook toekennen aan de scholen van de andere schoolbesturen gelegen op het grondgebied, als zij erom vragen. Dergelijke tegemoetkomingen van de gemeente aan de scholen van dat autonoom gemeentebedrijf moeten dus altijd als een sociaal voordeel worden beschouwd, ongeacht of die worden gefinancierd met werkingsmiddelen of met middelen die het autonoom gemeentebedrijf via een dotatie van de gemeente heeft ontvangen. Als er wat sociale voordelen betreft een onderscheid zou worden gemaakt tussen die geldstromen, dan zou een lokaal bestuur de regelgeving met betrekking tot sociale voordelen altijd kunnen omzeilen, en dat is natuurlijk helemaal niet de bedoeling. Ik hoop dus dat dit bij dezen klaar en duidelijk is.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Het is heel belangrijk dat die klaarheid wordt geschapen, want dat is momenteel onduidelijk, misschien zelfs ook voor gemeentebesturen zelf. Op dit moment stel ik vast dat op diverse plaatsen wordt nagedacht over de vraag wat men met zijn gemeentelijk onderwijs zal doen. Het lijkt me dus interessant dat die klaarheid wordt gebracht, en dat het ook voor de gemeenten duidelijk is dat er eigenlijk niets verandert in de regeling.

Minister Hilde Crevits: Wat dat betreft.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Ja, wat dat betreft. Maar ook wat de andere voordelen betreft, wat een ander aspect is in het decreet, blijft de regeling dezelfde, omdat dit toch wordt beschouwd als onderwijs van de gemeente. Op dat vlak verandert er dus niets, terwijl er toch gemeenten en steden zijn waar men denkt dat dit met deze operatie niet meer als gemeentelijk onderwijs kan worden beschouwd. Het is heel belangrijk dat die boodschap kan worden gegeven, en dat ook de andere scholen op het grondgebied weten dat ze aanspraak kunnen maken op de voordelen, indien ze dat vragen.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez (CD&V): Een autonoom gemeentebedrijf is een eigen rechtspersoon. Dat heeft dus een eigen bestuur. Het is niet het schepencollege of

de gemeenteraad die bestuurt. Als je van die hypothese uitgaat, dan zit je opnieuw bij de gelijke behandeling van alle scholen. Van twee dingen één: een gemeente kan niet beslissen alleen dat autonoom bestuur te ondersteunen, en de andere niet. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Absoluut. Het gaat over de rechtspersoon.

Minister Hilde Crevits: Het bekommert me wel wat dat mevrouw Helsen zegt dat er nu gemeenten zijn die creatief aan het nadenken zijn. Dan lijkt het me het beste dat we nu het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG) verwittigen, of de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG), en dat er een korte publicatie komt.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Dat lijkt me interessant.

Minister Hilde Crevits: Ik moet dat nu niet doen ten aanzien van alle scholen. Dat heeft geen zin. Ik kan het echter wel bezorgen aan de belangenorganisatie van ons gemeentelijk onderwijs.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Ja, en het aan de gemeenten sturen. Oké.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.